

บันได 6 ชั้น

สู่การผลิต

ทุเรียนนอกฤดู

อย่างมืออาชีพ

สำนักงานเกษตรจังหวัดจันทบุรี
กรมส่งเสริมการเกษตร

บันได 6 ขั้น สู่การผลิตทุเรียนนอกฤดูอย่างมืออาชีพ

คณะผู้จัดทำ

นายสุชาติ จันทร์เหลือง

นางปัทมา นามวงศ์

นางสาวจรรุพรรณ ทองใบ

นายเฉลิมชล ช่างถม

นางสาวสุดารัตน์ เพ็ชรภิรมย์

นางสาวฐิติมา วัฒนศาสตร์

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

นักวิชาการส่งเสริมการเกษตร

การผลิตทุเรียนในปัจจุบัน เกษตรกรต่างมีความมุ่งหวังที่จะสามารถจัดการและควบคุมช่วงระยะเวลาของผลผลิตที่ออกสู่ตลาด รวมทั้งผลผลิตที่ได้รับจะต้องมีปริมาณและคุณภาพตรงตามความต้องการของตลาด ดังนั้นเกษตรกรจึงได้นำปัจจัยการผลิตและวิทยาการด้านการผลิตใหม่ ๆ มาปรับใช้มากยิ่งขึ้น สารพาคีโกลบิวทาโซลเป็นอีกทางหนึ่งปัจจัยที่ถูกนำมาใช้ เพื่อประโยชน์ในการเพิ่มปริมาณและคุณภาพผลผลิตทุเรียน แต่เนื่องจากสารกลุ่มนี้ไม่เหมือนกับสารกลุ่มอื่น ๆ ที่เกษตรกรคุ้นเคย เกษตรกรจึงต้องมีความรู้ ความเข้าใจ ในวิธีการใช้อย่างถูกต้อง เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และได้ผลตอบแทนคุ้มค่าต่อการลงทุน

เอกสาร “บันได 6 ขั้น สู่การผลิตทุเรียนนอกฤดูอย่างมืออาชีพ” ฉบับนี้ได้รวบรวมขั้นตอนวิธีการปฏิบัติในการใช้สารพาคีโกลบิวทาโซล ในการผลิตทุเรียนนอกฤดูอย่างถูกต้อง ครอบคลุมตามหลักวิชาการ ตลอดจนเคล็ดลับของเกษตรกรมืออาชีพผู้มีประสบการณ์ในการผลิตทุเรียนนอกฤดู นำมาเรียบเรียงบันทึกไว้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ให้เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนและผู้สนใจได้ศึกษาเพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจในการผลิตทุเรียนนอกฤดู รวมทั้งช่วยป้องกันความเสียหายอันอาจจะเกิดขึ้นจากการลองผิดลองถูกของเกษตรกร เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการใช้สารพาคีโกลบิวทาโซลในการผลิตทุเรียนนอกฤดู อันจะเป็นการเพิ่มความมั่นใจในการประกอบอาชีพทำสวนทุเรียนตลอดไป

คณะผู้จัดทำ

กรกฎาคม 2556

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บันไดขั้นที่ 1 การจัดการต้นทุเรียนให้พร้อมเพื่อการผลิตนอกฤดู	1
บันไดขั้นที่ 2 การอารักขาพืชเพื่อให้ต้นทุเรียนสมบูรณ์	4
บันไดขั้นที่ 3 การฉีดพ่นสารพาโคลบิวทราโซล	9
บันไดขั้นที่ 4 การบำรุงตาดอกและเปิดตาดอก	12
บันไดขั้นที่ 5 การจัดการเพื่อส่งเสริมการติดผล	16
บันไดขั้นที่ 6 การจัดการเพื่อส่งเสริมคุณภาพผลผลิตทุเรียน	24
องค์ความรู้การผลิตทุเรียนนอกฤดู	27

บันไดขั้นที่ 1

การจัดการต้นทุเรียนให้พร้อมเพื่อการผลิตนอกฤดู

การเตรียมต้นทุเรียนให้พร้อมก่อนการออกดอก นับว่ามีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นปัจจัยแรกที่มีผลต่อความสำเร็จของการผลิตทุเรียนนอกฤดู ดังนั้นเกษตรกรจึงต้องให้ความสำคัญและต้องมีการปฏิบัติงานในช่วงเวลาที่เหมาะสม เพื่อให้ต้นทุเรียนมีความสมบูรณ์พร้อมสำหรับการผลิตนอกฤดูได้ทันเวลา

การเลือกต้นทุเรียนเพื่อผลิตทุเรียนนอกฤดู

การเลือกต้นนับว่าเป็นความสำคัญอันดับแรกของการผลิตทุเรียนนอกฤดู เพราะการเลือกต้นทุเรียนที่เหมาะสมจะมีบทบาทสูงต่อความสำเร็จในการผลิตทุเรียนนอกฤดู โดยทั่วไปชาวสวนทุเรียนควรพิจารณาเลือก ดังนี้

1. อายุของต้น

ต้นทุเรียนที่เหมาะสมเพื่อผลิตทุเรียนนอกฤดูควรเป็นต้นที่ให้ผลผลิตมาแล้วหรือมีอายุระหว่าง 8-15 ปี หรือมีเส้นผ่าศูนย์กลางของทรงพุ่มประมาณ 6-12 เมตร

2. ความพร้อมของต้น

ต้นทุเรียนที่พร้อมสำหรับการใช้สารพาโคลบิวทราโซล คือต้นทุเรียนที่มีการเจริญเติบโตและมีการสะสมพลังงานในรูปของคาร์โบไฮเดรตเพียงพอสำหรับกระบวนการออกดอก ซึ่งการเตรียมต้นให้มีความพร้อมจะมีขั้นตอนที่แตกต่างกันไป

3. โครงสร้างของต้น

ต้องเป็นต้นที่มีโครงสร้างที่ดี มีลำต้นเดี่ยว ทรงพุ่มเป็นทรงฉัตร สูงไม่เกิน 15 เมตร มีกิ่งที่เหมาะสมต่อการออกดอกติดผลจำนวนมาก มีปริมาณใบและความหนาที่ใบของใบได้สัดส่วนกับจำนวนกิ่ง สภาพต้นโดยทั่วไปสมบูรณ์

4. การสะสมอาหารของต้นทุเรียน

การเจริญเติบโตต้องผ่านการแตกใบอ่อนมาแล้วอย่างน้อย 2 ครั้ง (2 ชุด) จำนวนใบที่แตกและพุ่งออกมา มีจำนวนอย่างน้อย 5-7 ใบต่อยอด ขนาดของใบใหญ่เท่าใบชุดเดิมหรือใบใหญ่กว่าเดิม ใบมีสีเขียวเข้มออกดำ และเป็นมัน แผ่นใบค่อนข้างเรียบ

การส่งเสริมให้ทุเรียนแตกใบอ่อน

1. การตัดแต่งกิ่ง

หลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิต จะต้องทำการตัดแต่งกิ่งที่เป็นโรค กิ่งแห้ง กิ่งแขนงด้านในทรงพุ่ม ออกให้หมดเหลือไว้แต่กิ่งสมบูรณ์ที่ค่อนข้างขนานกับพื้นดิน

2. การใส่ปุ๋ยเพื่อสร้างใบใหม่

หลังเก็บเกี่ยวควรมีการใส่สารปรับปรุงดินตามค่าวิเคราะห์ดิน เนื่องจากในสวนทุเรียนที่มีการใส่ปุ๋ยเคมีมานานจะพบว่าดินส่วนใหญ่มีความเป็นกรดค่อนข้างสูง มีผลต่อการส่งเสริมให้เกิดโรคในทุเรียน โดยเฉพาะโรครากเน่าโคนเน่า และยังมีผลต่อการนำธาตุอาหารพืชในดินไปใช้ประโยชน์อีกด้วย

ในกรณีต้นโทรม แสดงถึงต้นทุเรียนมีระบบรากไม่สมบูรณ์ ควรมีการกระตุ้นระบบราก ให้มีการพัฒนาก่อนการใส่ปุ๋ย โดยการรดด้วยสารละลายของปุ๋ยเกร็ดที่มีธาตุอาหารหลัก ธาตุอาหารรอง และธาตุอาหารเสริม (จุลธาตุ) รวมอยู่ด้วย เช่น ปุ๋ยเกร็ดสูตร 15-30-15 อัตรา 60 กรัม ผสมสารฮิวมิค แอซิด อัตรา 100-200 ซีซี/น้ำ 20 ลิตร รดต้นทุเรียนในอัตรา 15-20 ลิตร/ต้น ตามขนาดของต้นทุเรียนโดยรดตรงบริเวณใต้ทรงพุ่มติดต่อกัน 3 สัปดาห์ๆ ละ 1 ครั้ง หรือใช้วัสดุล่อรากหวานที่ผิวดินใต้ทรงพุ่มเพื่อกระตุ้นให้รากทุเรียนงอกขึ้นมาอยู่ระหว่างผิวดินและวัสดุล่อราก วัสดุล่อรากที่ดีคือเศษหญ้าแห้งผสมกับปุ๋ยคอกอัตรา 4:1 โดยปริมาตร หวานหนาประมาณ 1-3 เซนติเมตร หรือใช้สารอินทรีย์ฮิวมิค แอซิด อัตรา 1,000 ซีซี (1 ลิตร) และปุ๋ยยูเรีย (46-0-0) อัตรา 300-500 กรัม ผสมน้ำ 200 ลิตร ใช้เครื่องพ่นแรงดันสูง ปรับหัวฉีดให้เป็นฝอยหยาบฉีดพ่นลงดินบริเวณทรงพุ่ม 3 วันต่อครั้ง รวม 3 ครั้ง รากทุเรียนจะขึ้นมาโดยใช้เวลาประมาณ 3 สัปดาห์ หลังจากนั้นจึงทำการใส่ปุ๋ยเคมีและปุ๋ยอินทรีย์

การสร้างใบใหม่ชุดที่ 1

หลังจากกระตุ้นระบบรากให้มีการพัฒนาแล้ว ให้ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 25-7-7 หรือ 16-16-16 อัตรา 250-300 กรัม ต่อเส้นผ่าศูนย์กลางทรงพุ่ม 1 เมตร และปุ๋ยอินทรีย์ 3-5 กิโลกรัมต่อเส้นผ่าศูนย์กลางทรงพุ่ม 1 เมตร อีก 10 วันต่อมาให้ใช้

ปุ๋ยยูเรีย (46-0-0) อัตรา 1-1.5 กิโลกรัมต่อต้น ใส่บริเวณรอบๆ ข่ายพุ่ม ส่วนปุ๋ยทางใบพ่นด้วยปุ๋ยสูตร 13-0-46 อัตรา 2.5-3 กิโลกรัมต่อน้ำ 200 ลิตร หลังจากนั้น 7-10 วัน ทุเรียนจะแตกใบอ่อนชุดที่ 1

การรักษาใบอ่อนที่แตกออกมาให้สมบูรณ์

ช่วงที่ใบอ่อนชุดที่ 1 เจริญเติบโตเป็นใบแก่ ถ้าสังเกตพบว่ามีแมลงรบกวนจำนวนมากหรือมีลักษณะอาการของโรคที่ใบให้เลือกใช้นิดของสารเคมีที่ใช้กับศัตรูพืชชนิดนั้นๆ ฉีดพ่นและเพื่อสนับสนุนให้ใบทุเรียนมีสีเขียวเข้มออกดำ ควรฉีดพ่นอาหารเสริมที่มีแมกนีเซียมและธาตุอาหารหลักเป็นองค์ประกอบด้วย

การสร้างใบใหม่ชุดที่ 2

เมื่อต้นทุเรียนผ่านการแตกใบอ่อนชุดแรกแล้วรวมระยะเวลาประมาณ 45-60 วัน ใบชุดแรกจะเจริญเติบโตเป็นใบแก่เต็มที่ ต่อมาให้ชาวสวนเริ่มกระตุ้นให้ทุเรียนแตกใบใหม่ชุดที่ 2 ด้วยวิธีการเหมือนการสร้างใบอ่อนชุดแรก ทั้งนี้ให้พยายามควบคุมและรักษาให้ใบชุดที่ 2 เริ่มเป็นใบเพสลาด ช่วงกลางเดือนสิงหาคม เพราะในเดือนสิงหาคม สภาพอากาศ จะเหมาะแก่การฉีดพ่นสารเคมี (สารพาโคลบิวทราโซล) เพื่อกระตุ้นตาดอกของทุเรียน

การป้องกันกำจัด

1. การปรับความเป็นกรดเป็นด่างของดินให้อยู่ในช่วง pH 5.5-6.5 ซึ่งเป็นช่วงที่ไม่เหมาะสมต่อการเกิดโรค โดยใช้ปูนขาว ปูนมาร์ล โดโลไมท์ ในอัตราตามค่าวิเคราะห์ดิน

2. การใช้เชื้อราไตรโคเดอร์มาควบคุม ซึ่งสามารถใช้ได้ทั้งการฉีดพ่นทางใบ ลำต้น และหว่านทางดิน กรณีฉีดพ่นทางใบ ถ้าใช้เชื้อสดขนาด 250 กรัม ให้ใช้อัตรา 8-10 ถุง/น้ำ 200 ลิตร โดยกรองเอาแต่น้ำใส่ขวดไปทำการฉีดพ่น ซึ่งเชื้อราไตรโคเดอร์มานี้สามารถผสมกับสารเคมีได้เกือบทุกชนิด ยกเว้น สารเคมีป้องกันกำจัดเชื้อรา ประเภทคาร์เบนดาซิม เบนโนมิล และโพรพิโคนาโซล ส่วนการหว่านลงดินให้ใช้เชื้อ 1 กิโลกรัมผสมรำละเอียด 5 กิโลกรัม ปุ๋ยหมัก 16 กิโลกรัม และทราย 8 กิโลกรัม ใส่โคนต้น 4-5 กิโลกรัมต่อต้น

3. การใช้สารเคมีป้องกันกำจัด

3.1 โดยวิธีการทา ให้สกัดเอาส่วนที่เป็นโรคออกให้หมดจนถึงเนื้อไม้ หลังจากนั้นให้ทารอยแผลด้วยปูนแดง หรือสารประกอบทองแดง เช่น คอปราวิท หรือคอปเปอร์ออกไซด์คลอไรด์ เพื่อป้องกันเชื้อโรคอื่นเข้าทำลายภายหลัง หรือใช้สารเมทาแลกซิลชนิดผง 25 เปอร์เซ็นต์ อัตรา 50-60 กรัม ต่อน้ำ 1 ลิตร หรือสารฟอสเอทิลอลูมิเนียม ชนิดผง 80 เปอร์เซ็นต์ ในอัตรา 80-100 กรัมต่อน้ำ 1 ลิตร ผสมน้ำทาบริเวณที่ถากออก หลังจากนั้นให้คอยตรวจแผลที่ทาไว้หากยังมีการฉ่ำน้ำควรทาช้ำอีกจนกว่าแผลจะแห้ง

3.2 โดยวิธีการฉีดพ่นเข้าลำต้น ใช้สารฟอสฟอรัสแอซิด ผสมกับน้ำสะอาด ในอัตรา 1:1 (สารเคมี 10 ซีซี : น้ำสะอาด 10 ซีซี) ใส่กระบอกฉีดยาขนาดความจุประมาณ 50 ซีซี เจาะลำต้นด้วยสว่าน สูงจากพื้นดินประมาณ 1-2 ฟุต ให้เฉียงลงเล็กน้อย ลึกประมาณ 1.5-2 นิ้ว ขนาดของรูที่เจาะจะต้องพอดีกับปลายของกระบอกฉีดอัดน้ำยาเข้าลำต้นให้หมด หลังจากนั้นจึงอุดรูด้วยปูนแดง ปริมาณน้ำยาที่ใช้ขึ้นอยู่กับขนาดรอบวงลำต้นโดยทุเรียนอายุ 7-8 ปี ใช้่น้ำยาประมาณ 1-2 กระบอก หลังการฉีดสาร 1-2 เดือน อาการเน่าของเปลือกจะค่อยๆ แห้ง ในกรณีที่ต้นเป็นโรครุนแรง

อาจใช้วิธีอัดฉีดสารเคมีเข้าลำต้น ร่วมกับการทาแผลเน่าที่ลำต้นหรือโคน จะช่วยให้โรคหายเร็วขึ้น

2. โรคใบติด

เชื้อราชนิดนี้จะระบาดและเข้าทำลายใบทุเรียน เมื่อมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม คือร้อนชื้น มีฝนตก และแล้งเป็นบางระยะ เชื้อราจะกระเซ็นจากดินขึ้นสู่ใบ สร้างเส้นใยลูกกลมไปยังใบและกิ่งบริเวณใกล้เคียง ใบที่ถูกทำลายจะเกิดอาการแผลคล้ายน้ำร้อนลวก สีซีดจาง ขอบแผลมีสีเขียวเข้ม รูปร่างไม่แน่นอน ใบแห้งและหลุดร่วงลงโคนต้นอย่างรวดเร็ว เหลือแต่กิ่ง ซึ่งต่อมาจะค่อยๆ แห้ง ทำให้ต้นทุเรียนเสียรูปทรงและมีการเจริญเติบโตที่ไม่สมบูรณ์

การป้องกันกำจัด

1. ตัดแต่งกิ่งทุเรียนให้เหมาะสม เพื่อควบคุมความชื้นในปริมาณที่ต้นทุเรียนเจริญเติบโตได้ดีแต่ไม่เพียงพอสำหรับการเข้าทำลายพืชของเชื้อโรค
2. หมั่นสำรวจใบทุเรียนอย่างสม่ำเสมอโดยเฉพาะในช่วงฤดูฝน หากพบการเข้าทำลายให้ตัดกิ่งทิ้งและเผาทำลาย
3. รวบรวมเศษใบทุเรียนที่เป็นโรคและร่วงหล่นอยู่บริเวณโคนต้น นำไปเผาทำลาย
4. ฉีดพ่นด้วยสารเคมีป้องกันกำจัดโรคพืช เช่น วาลิด้ามัยซิน หรือเพนไซคูรอน
5. ในแปลงปลูกที่มีความชื้นสูงและมีการระบาดของโรคเป็นประจำ ควรใส่ปุ๋ยที่มีไนโตรเจนต่ำ เพื่อลดความสมบูรณ์ของการแตกใบอ่อน

สำหรับแมลงศัตรูที่สำคัญที่มีผลกระทบต่อใบทุเรียนในช่วงแตกใบอ่อน คือ เพลี้ยไก่แจ้ และศัตรูที่มีผลกระทบกับทุเรียนใบแก่ คือไรแดงแอฟริกันจึงควรมีการสำรวจใบทุเรียนทุกระยะว่าถูกทำลายถึงขั้นเสียหายทางเศรษฐกิจหรือไม่ จะได้ทำการป้องกันกำจัดได้ทันเวลา

1. เพลี้ยไก่แจ้ จะเข้าทำลายโดยการดูดกินน้ำเลี้ยงจากใบอ่อนของทุเรียน ทำให้ใบอ่อนเป็นจุดสีเหลือง ไม่เจริญเติบโต ใบหงิกงอ ใบแห้งและหลุดร่วง

การป้องกันกำจัด

เนื่องจากเพลี้ยไก่แจ้จะเข้าทำลายเฉพาะในระยะใบอ่อน จึงควรทำการกระตุ้นให้ทุเรียนแตกใบอ่อนพร้อมกัน เพื่อทำการป้องกันกำจัดได้ง่าย และเมื่อพบการเข้าทำลายถึงระดับเศรษฐกิจให้ใช้สารเคมีประเภท อิมิดาคลอพริด อัตรา 1-1.5 กรัม หรือแลมบ์ดาไซฮาโลทริน อัตรา 10 ซีซี หรือคาร์โบซัลแฟน อัตรา 50 ซีซี หรือคาร์บาริล อัตรา 60 กรัม หรือไซเปอร์เมทริน/ไพฟาโลน อัตรา 40 กรัม/น้ำ 20 ลิตร ฉีดพ่นทุก 7-10 วัน ในช่วงแตกใบอ่อน

2. ไรแดงแอฟริกัน จัดเป็นศัตรูที่สำคัญของทุเรียน ไรแดงแอฟริกันจะดูดกินน้ำเลี้ยงอยู่บริเวณผิว ใบทุเรียน ทำให้เกิดเป็นจุดประสีขาวกระจายอยู่ทั่วบนใบ ต่อมาจุดประสีขาวจะแผ่ขยายออกไปเป็นบริเวณกว้างจนใบมีอาการขาวซีดและมีคราบสีขาวยกาดติดเป็นผงขาว ๆ คล้ายฝุ่นจับ ถ้าหากมีไรแดงแอฟริกันทำลายใบเป็นปริมาณมากและต่อเนื่อง จะทำให้ใบร่วงและมีผลกระทบต่อการออกดอกและติดผล การระบาดของไรชนิดนี้จะเกิดขึ้นได้โดยลมพาไป ติดไปกับขาของแมลง นก หรือสัตว์ต่างๆ ที่มาสัมผัส จะพบว่ามี การระบาดในช่วงปลายฝน ต้นหนาว หรือเริ่มมี

ความชื้นในอากาศลดลงและมีลมหนาว พื้นที่ที่ฝนหยุดตกและอากาศแห้งลง ไรแดง แอฟริกันจะเพิ่มประชากรอย่างรวดเร็ว

การป้องกันกำจัด

1. สำรวจและติดตามสถานการณ์ไรแดงและศัตรูธรรมชาติโดยสำรวจทุเรียน 10% ของต้นทั้งหมด ทุก 7 วัน ในช่วงพฤศจิกายน - มกราคม ตรวจนับ 4 จุด/ต้น 5 ใบ/จุด ทั้งไรแดงและศัตรูธรรมชาติถ้าพบไรแดงที่ยังมีชีวิต 5 ตัว/ใบ ใบแก่ถูกทำลายมากกว่าร้อยละ 25 ต่อดันถือว่าใบถูกทำลาย

2. เมื่อพบว่าใบถูกทำลาย ให้ใช้สารเคมีโปรพาไจท์ 30% WP อัตรา 30 กรัม/น้ำ 20 ลิตร หรือเอ็กซ์โทอะซอกซ์ 2% EC อัตรา 40 มล./น้ำ 20 ลิตร หรืออะมีทราซ อัตรา 30 มล./น้ำ 20 ลิตร ฉีดพ่นทุก 7 วัน และไม่ควรใช้สารเคมีชนิดเดียวติดต่อกันเป็นเวลานาน ควรใช้สลับชนิดกัน เพื่อป้องกันไรแดง แอฟริกันสร้างความต้านทานต่อสารฆ่าไร และควรใช้สารฆ่าไรเมื่อจำเป็นเท่านั้น

3. ใช้ระบบน้ำหยดหรือเครื่องฉีดพ่นน้ำ 1 - 2 ชั่วโมง/วัน ให้ใบทุเรียนเปียกโชกทั่วทรงพุ่มเพื่อลด ปริมาณไรแดงไรแดงแอฟริกันในช่วงฤดูแล้งให้อยู่ในระดับต่ำ

บันไดขั้นที่ 3

การฉีดพ่นสารพาโคลบิวทราโซล

สารพาโคลบิวทราโซล จะทำหน้าที่ไปชะลอและยับยั้งการสร้างฮอร์โมนพืชที่มีชื่อว่าจิบเบอเรลลิน ที่ยอดและใบของทุเรียน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าสารพาโคลบิวทราโซลไปกีดขวางการสร้างฮอร์โมน จิบเบอเรลลินในต้นทุเรียน ส่งผลให้ต้นทุเรียนถูกกระตุ้นและเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม ทำให้ต้นทุเรียนไม่มีการผลิยอดอ่อนหรือใบใหม่ ต้นทุเรียนจะอยู่ในสภาพคงใบแก่ อยู่ช่วงระยะเวลาหนึ่ง ประจวบกับต้นทุเรียน ได้ผ่านขบวนการสะสมอาหารมาเป็นอย่างดีและเป็นระยะเวลานานพอสมควร บวกกับสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม คือ มีความชื้นในดินน้อย หรือฝนทิ้งช่วงที่เรียกว่ากระหน่ำแล้งประมาณ 7-10 วัน ต้นทุเรียนจะแตกตาดอกทันที

ระยะที่เหมาะสมสำหรับการฉีดพ่นสาร

ใช้ความพร้อมการพัฒนาใบเป็นเกณฑ์เมื่อพบว่าต้นทุเรียนได้สร้างใบชุดแรกและใบชุดที่ 2 อยู่ในระยะการเจริญเติบโตที่เรียกว่าใบเพสลาดพร้อมกันทั้งสวน ซึ่งใช้เวลาประมาณ 15-20 วันหลังผลิใบอ่อน กรณีที่ระยะการเจริญเติบโตของใบไม่สม่ำเสมอให้ถึระยะใบส่วนใหญ่เป็นใบเพสลาด (มากกว่าร้อยละ 70 ขึ้นไป) ถือได้ว่าระยะนี้คือระยะที่เหมาะสมสำหรับการฉีดพ่นสารพาโคลบิวทราโซลให้กับต้นทุเรียน ถ้าหากส่วนใหญ่ต้นทุเรียนมีระยะใบเพสลาดต่ำกว่าร้อยละ 70 ต้องรอให้ผลิใบใหม่อีกหนึ่งชุด โดยการกลับไปขั้นตอนการบำรุงรักษาต้นและใบใหม่อีกครั้ง

การปฏิบัติในการฉีดพ่นสาร

1. จัดเตรียมเครื่องมืออุปกรณ์ในการฉีดพ่น พร้อมถังน้ำ น้ำสะอาด และสารพาคีโคลบิวทราโซลไว้ให้พร้อม

2. ตวงสารพาคีโคลบิวทราโซล (สารชนิดเข้มข้น 10% อัตรา 200-300 กรัม หรือชนิด 15% อัตรา 130-200 กรัม หรือชนิด 25% อัตรา 80-120 กรัม) ต่อน้ำสะอาด 20 ลิตร พร้อมทั้งผสมสารจับใบ แล้วคนให้ละลายเข้ากัน

3. ฉีดพ่นที่ต้นทุเรียน 1 ต้น โดยเน้นเป้าหมายการฉีดพ่นไปที่ใบเพสลาด รวมทั้งกิ่งอ่อนๆ ให้ได้รับสารและดูดซึมสารให้มากที่สุด ก่อนที่ฝนจะตกลงมาอย่างน้อย 2 ชั่วโมง

เทคนิคและวิธีการฉีดพ่นสารพาคีโคลบิวทราโซล

ใช้สารพาคีโคลบิวทราโซลความเข้มข้น 1,000-1,500 ppm (สารชนิด 10% 200-300 กรัม/น้ำ 20 ลิตร หรือชนิด 15% อัตรา 130-200 กรัม หรือชนิด 25% อัตรา 80-120 กรัม/น้ำ 20 ลิตร) ฉีดพ่นต้นทุเรียนที่ผ่านการเตรียมความพร้อมมาแล้ว ถ้าต้นมีความสมบูรณ์มากซึ่งสังเกตได้จากใบแก่มีขนาดใหญ่ สีเขียวเข้มเป็นมัน มีการแตกใบอ่อนมากหลายชั้นใบในช่วงที่ผ่านมา และความยาวข้อระหว่างใบแต่ละชั้นมาก ให้ฉีดพ่นด้วยความเข้มข้นสูงขึ้น ในการฉีดพ่นต้องผสมสารจับใบทุกครั้ง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดูดซึมสารพาคีโคลบิวทราโซลของพืชได้ดียิ่งขึ้น

ในการฉีดพ่นสารพาคีโคลบิวทราโซลให้สัมฤทธิ์ผล ควรคำนึงถึงเทคนิคปฏิบัติ ดังนี้

1. ฉีดพ่นให้ถูกกิ่งอ่อนมากที่สุด

กิ่งอ่อนเป็นตำแหน่งที่สารพาคีโคลบิวทราโซลจะเข้าสู่พืชได้ดีและสะดวกต่อการเคลื่อนย้ายไปสะสมและทำปฏิกิริยาในเนื้อเยื่อเจริญ เช่น ตาใบ ยอดอ่อน

2. การฉีดพ่นต้องพินิจพิเคราะห์

ในการฉีดพ่นต้องปรับหัวฉีดให้เป็นฝอย ฉีดพ่นทั้งภายนอกและภายในทรงพุ่มให้พอเปียกแต่สม่ำเสมอจึงจะได้ผลดีมีประสิทธิภาพและประหยัด การฉีดพ่นทำได้ทั้งวันหากต้นพร้อม แต่ถ้ามีฝนตกชุกและจำเป็นต้องฉีดพ่นสาร ต้องฉีดพ่นให้เสร็จ

และมีช่วงเวลาให้สารสามารถเข้าสู่ต้นได้อย่างน้อย 1 ชั่วโมงก่อนฝนตก

3. การฉีดพ่นสารซ้ำ

หลังจากฉีดพ่นครั้งแรกแล้วประมาณ 1-2 สัปดาห์ ให้ทำการตรวจดูต้นทุเรียนอย่างสม่ำเสมอ หากพบว่าต้นทุเรียนยังคงแสดงอาการแตกใบอ่อนอาจเนื่องจากการเลือกใช้ความเข้มข้นของสารไม่เหมาะสมกับสภาพความสมบูรณ์ของต้น หรือการฉีดพ่นไม่ทั่วถึง ต้องฉีดพ่นสารซ้ำอีกครั้งหนึ่งทันที โดยใช้ความเข้มข้นครึ่งหนึ่งของการฉีดพ่นครั้งแรก (ใช้ความเข้มข้น 500-700 ppm) (สารชนิด 10% อัตรา 100-150 กรัม/น้ำ 20 ลิตร หรือสารชนิด 15% อัตรา 75-100 กรัม หรือชนิด 25% อัตรา 40-60 กรัม/น้ำ 20 ลิตร)

ข้อมูลสภาพอากาศที่ควรเลือกปฏิบัติการฉีดพ่นสาร

สภาพอากาศในวันฉีดพ่นสารพาโคลบิวทราโซลมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการผลิตทุเรียนนอกฤดู ก่อนลงมือปฏิบัติชาวสวนควรจะต้องศึกษาข้อมูลสภาพอากาศประจำสัปดาห์ที่เผยแพร่ข่าวสารทางวิทยุ โทรทัศน์เพื่อให้การฉีดพ่นสารพาโคลบิวทราโซลได้ผลเต็ม 100%

ก่อนฉีดพ่น ระยะ 1-2 วัน ฝนควรหยุดตก ท้องฟ้าแจ่มใส แสงแดดดี ลมสงบ และตอนบ่ายมีแสงแดดอ่อนๆ เมฆมีน้อยและกระจายอยู่ทั่วไป ถ้าอากาศเป็นลักษณะนี้ ควรลงมือปฏิบัติการฉีดพ่นสารพาโคลบิวทราโซลทันที ภายในระยะเวลา 2 ชั่วโมงหลังฉีดพ่นฝนไม่ควรตกลงมา แต่ถ้าเกิดมีฝนตกลงมาภายในระยะเวลา 2 ชั่วโมงหลังฉีดพ่นสาร ทางแก้ไขต้องฉีดพ่นสารพาโคลบิวทราโซลซ้ำอีกครั้งหนึ่งในวันรุ่งขึ้นอัตราส่วนผสมของสารเท่ากับครั้งแรก

บันไดขั้นที่ 4

การบำรุงตาดอกและเปิดตาดอก

การทำให้ทุเรียนออกดอกได้ถือเป็นความสำเร็จครั้งสำคัญของการทำทุเรียนนอกฤดู ดังนั้น ระยะเวลาพัฒนาตาดอกและการผลิตรายังเป็นวิกฤติยิ่ง ในขั้นตอนนี้ หากนับตั้งแต่หลังฉีดพ่นสารพาโคลบิวทราโซลจนถึงระยะใบแก่จัด มีเวลาประมาณ 30-45 วัน กิจกรรมในขั้นตอนนี้ประกอบด้วย การบำรุงตาดอกและการเปิดตาดอก

1. การบำรุงตาดอก

การบำรุงตาดอก หมายถึง การให้ปุ๋ยทางดินและทางใบที่ไปสนับสนุนการสร้างตาดอก รวมทั้งการใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืช เพื่อรักษาใบให้ปลอดภัยจากศัตรูพืช การปฏิบัตินั้นเริ่มต้นตั้งแต่หลังจากวันที่พ่นสารเสร็จไปจนถึงวันที่พร้อมสำหรับการเปิดตาดอก (ตีดอก) ซึ่งมีเวลาประมาณ 30-45 วัน

- การให้ปุ๋ยทางดิน ใช้สูตร 8-24-24 หรือ 9-24-24 อัตรา 2-3 กิโลกรัม/ต้น (เส้นผ่าศูนย์กลางพุ่ม 8 เมตร) หรือ 250 กรัมต่อเส้นผ่าศูนย์กลางทรงพุ่ม 1 เมตร ให้ปุ๋ยหลังจากพ่นสารประมาณ 5-7 วัน

- การให้ปุ๋ยทางใบ กรณีไม่มีแมลงศัตรูทุเรียนรบกวนใช้สารเคมีดังต่อไปนี้ พ่น 3 ครั้ง ห่างกัน 7-10 วัน โดยให้ครั้งแรกหลังพ่นสาร 10 วัน

1. ปุ๋ยเกร็ดสูตร 0-52-34 อัตรา 0.5 กิโลกรัม
2. ปุ๋ยทางใบสูตร 7-16-34 อัตรา 300 กรัม
3. น้ำตาลทางด่วน 100-200 ซีซี
4. สารจับใบ ใช้เฉพาะเมื่อฝนตกชุก

****ทั้งหมดเป็นอัตราที่ใช้กับน้ำ 200 ลิตร****

กรณีที่พบแมลงศัตรูพืช เช่น เพลี้ยอ่อน เพลี้ยไก่แจ้ เพลี้ยไฟ ไรแดง ควรผสมสารฆ่าแมลงเพิ่มลงไป เช่น คาร์บาริล หรืออิมิดาโคลพริด (Imidacloprid 70% WP) อัตราตามคำแนะนำในฉลาก

การช่วยเตรียมความพร้อมให้แก่ต้นทุเรียนก่อนแตกตาดอก

หลังจากที่ต้นทุเรียนได้รับสารพาโคลบิวทราโซลไปแล้วประมาณ 35-40 วัน ควรปฏิบัติดังนี้

1. ทำความสะอาดบริเวณโคนต้นใต้ทรงพุ่ม โดยคราดเอาเศษใบและกิ่งแห้ง ออกจากใต้ทรงพุ่มให้หมด เพื่อให้ดินใต้ทรงพุ่มแห้งและได้รับแสงแดดโดยตรง

2. ช่วยสนับสนุนให้ปลายรากตะขาบแห้ง โดยใช้คราดหรือจอบขุดเอา หน้าดิน บริเวณใต้ทรงพุ่มที่สะสมด้วยซากใบไม้ผุออกให้หมด เพื่อทำให้รากทุเรียน เกิดสภาวะขาดน้ำ

3. งดการให้น้ำแก่ต้นทุเรียน จากข้อมูลปริมาณน้ำฝนของภาคตะวันออก ช่วงเดือนสิงหาคม ฝนจะทิ้งช่วงชาวสวนควรงดการให้น้ำด้วย เพื่อส่งเสริมให้เกิด การพัฒนาของตาดอก

4. การตัดแต่งกิ่งครั้งที่ 2 หลังจากตัดแต่งกิ่งครั้งแรกผ่านมาแล้ว จนถึง เวลานี้เป็นเวลา 5-6 เดือน เมื่อใส่ปุ๋ยแก่ต้นทุเรียน เพื่อสร้างใบชุดที่ 1 และชุดที่ 2 แล้ว ต้นทุเรียนจะสร้างยอดใหม่ออกสู่แสงแดดเป็นความยาวประมาณ 1-2 ฟุต และ ในขณะเดียวกันก็เกิดกิ่งใหม่ภายในทรงพุ่มด้วย เช่น กิ่งน้ำค้าง กิ่งกอดตะไคร้ และ กิ่งแขนงอื่นๆ เป็นจำนวนมาก ซึ่งกิ่งเหล่านี้เป็นกิ่งที่ไม่พึงประสงค์ จำเป็นต้อง ตัดออก ในการตัดแต่งครั้งนี้จะช่วยส่งเสริมให้ต้นทุเรียนแตกตาดอกพร้อมๆ กัน เพราะ

- ต้นทุเรียนเครียดจากการขาดน้ำ
- ต้นทุเรียนเครียดจากบาดแผลรอยตัดแต่งกิ่ง
- ลดบทบาทหน้าที่ของธาตุไนโตรเจนในต้นทุเรียน

อาการของต้นทุเรียนที่พร้อมจะเกิดตาดอก

เมื่อผ่านการเตรียมความพร้อมให้แก่ต้นทุเรียนแล้ว ชาวสวนควรทดสอบว่าต้นทุเรียนจะเกิดตาดอกด้วยวิธีการง่ายๆ ดังนี้

1. ใช้มือจับที่ใบแก่ โดยเลือกใบแก่ล่างสุดของช่อแรกที่แตกออกมาจากซุดสุดท้าย โดยเอามือกำตามความยาวของใบให้แน่น ถ้าใบทุเรียนมีเสียงดังที่บ่งบอกว่าใบกรอบ นั่นคือจุดที่เหมาะสมจะเกิดตาดอก

2. ตูรากตะขาบของทุเรียน ซึ่งรากตะขาบก็คือระบบรากฝอยของต้นทุเรียน การเจริญเติบโตและรูปร่างของรากจะแตกแขนงที่ค่อนข้างตั้งฉากกับรากเส้นใหญ่ ซึ่งลักษณะคล้ายตัวตะขาบขณะเดิน จุดที่เหมาะสมจะเกิดตาดอก รากตะขาบจะมีสีน้ำตาลเข้มและปลายรากจะแห้ง แสดงอาการไหม้ ออกสีดำ

2. การเปิดตาดอก

หลังจากพ่นสารพาโคลบิวทราโซลแล้ว 30-45 วันใบเพศลาดจะพัฒนาสู่ระยะแก่จัด และถ้ากระทบแล้งนานประมาณ 7-10 วัน ต้นทุเรียนจะแตกตาดอกออกมา การจัดการเพื่อช่วยให้ทุเรียนแตกตาดอกได้สม่ำเสมอและรวดเร็วขึ้น ควรฉีดพ่นสารไทโอยูเรียอัตรา 30 กรัมต่อน้ำสะอาด 20 ลิตร พร้อมทั้งผสมด้วยฮอร์โมนพืชกลุ่มไซโตไคนิน ซึ่งมีชื่อทางการค้าให้เลือกหลายชนิด เทคนิคและวิธีการฉีดพ่นให้เน้นที่ท้องกิ่ง โดยเลือกกิ่งที่เหมาะสมสำหรับการติดลูกและเลี้ยงลูกได้จนกระทั่งเก็บเกี่ยว

การจัดการเสริมในระยะเริ่มออกดอก

1. การแก้ปัญหาดอกระยะไข่ปลาชะงักหรือหยุดการพัฒนา

เมื่อทุเรียนเริ่มออกดอกในระยะไข่ปลา หากมีฝนตกประมาณ 10 มิลลิเมตร/วัน ติดต่อกัน 3 วัน หรือตกมากกว่า 35 มิลลิเมตร/วัน ดอกทุเรียนในระยะนี้จะชะงักหรือหยุดพัฒนาการ วิธีแก้ไขทำได้โดยฉีดพ่นด้วยไทโอยูเรีย อัตรา 30 กรัมต่อน้ำ 20 ลิตรบริเวณท้องกิ่ง และฉีดพ่นด้วยโพแทสเซียมไนเตรท (13-0-46) อัตรา 2.5-3 กิโลกรัม ผสมสาหร่ายทะเล 300-400 ซีซี ต่อน้ำ 200 ลิตร ที่ใบพอเปียกทั่วต้น เพื่อช่วยให้ดอกทุเรียนที่ออกมาแล้วสามารถพัฒนาต่อไปได้และยังช่วยให้ดอกที่กำลังจะออกสามารถผลิออกมาได้ ข้อควรระวังคือต้องใช้ไทโอยูเรียในความเข้มข้นที่แนะนำเท่านั้น หากใช้อัตราที่สูงกว่าจะทำให้ดอกทุเรียนระยะไข่ปลาหรือตาปูถูกทำลาย

2. การจัดการน้ำเพื่อให้ต้นทุเรียนออกดอกได้ดีขึ้น

ในกรณีที่มีช่วงแล้งต่อเนื่องหลายวัน โดยเฉพาะทุเรียนที่ปลูกในดินทรายหรือดินร่วนปนทราย ควรตรวจสอบต้นทุเรียนว่าแสดงอาการขาดน้ำหรือไม่ หากพบว่าขาดน้ำให้เพิ่มน้ำแต่น้อย พอทำให้หน้าดินชื้น จะทำให้ทุเรียนออกดอกได้ดีขึ้น

บันไดขั้นที่ 5

การจัดการเพื่อส่งเสริมการติดผล

ความสำเร็จของการผลิตทุเรียนคุณภาพเพื่อการส่งออกอยู่ที่การทำให้ช่อดอกร้อยละ 60-70 ที่แทงขึ้นมามีความสมบูรณ์ตั้งแต่ระยะไข่ปลาถึงระยะดอกบาน ซึ่งเกษตรกรจะมีเวลาในการจัดการเต็มที่ไม่เกิน 8 สัปดาห์เท่านั้น

การส่งเสริมให้มีรากตะขาบและรากขนอ่อนเพิ่มมากขึ้น

สืบเนื่องจากในช่วงกระตุ้นให้ต้นทุเรียนเกิดการสร้างตาดอกนั้น มีผลทำให้รากตะขาบและรากขนอ่อนฝ่อแห้งดำ ไม่สามารถดูดซึ่มธาตุอาหารจากดินได้ เมื่อมีดอกเกิดขึ้นมากมาย รากตะขาบและรากขนอ่อนก็จะเกิดขึ้นใหม่ แต่จะเกิดขึ้นช้าและมีจำนวนน้อย จำเป็นต้องช่วยส่งเสริมให้มีรากตะขาบและรากขนอ่อนในจำนวนที่มากขึ้นด้วยวิธีใช้สารฮิวมิคแอซิดจำนวน 1 ลิตร ปุ๋ยยูเรีย (46-0-0) อัตรา 300-500 กรัมผสมน้ำสะอาด 200 ลิตร ฉีดพ่นใต้ทรงพุ่ม สัปดาห์ละ 1 ครั้ง รวม 3 ครั้ง หรือใช้วัสดุล่อรากหวานที่ฝังดินใต้ทรงพุ่มเพื่อกระตุ้นให้รากทุเรียนงอกขึ้นมาอยู่ระหว่างผิวดินกับวัสดุล่อราก วัสดุที่ดีคือเศษหญ้าแห้งผสมกับปุ๋ยคอก อัตรา 4:1 โดยปริมาตร หว่านหนาประมาณ 1-3 เซนติเมตร รากทุเรียนจะงอกขึ้นมาใหม่โดยใช้เวลาประมาณ 3 สัปดาห์

การบำรุงช่อดอก

หลังจากที่เดินตรวจดูต้นทุเรียนทุกวัน จะพบว่าต้นทุเรียนเริ่มแตกตาดอก สังเกตดูตาดอกที่แตกออกมาจะเป็นสีน้ำตาลแล้วต่อมาจะกลายเป็นสีน้ำตาลอ่อนแกมสีเขียวอ่อน นั่นคือ จุดที่ตาดอกพัฒนาเข้าสู่ระยะไข่ปลา ตั้งแต่ระยะไข่ปลาถึงระยะดอกบาน จะมีระยะเวลาประมาณ 55-60 วัน แนะนำเกษตรกรให้เริ่มทำกิจกรรมตั้งแต่ในระยะไข่ปลาเป็นต้นไป

ในช่วงดอกระยะเหี่ยวดดินหนู ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 16-16-16 อัตรา 200-250 กรัมต่อเส้นผ่าศูนย์กลางทรงพุ่ม 1 เมตร เพื่อเสริมความพร้อมของต้นและเพิ่มการติดผล ให้ฉีดพ่นธาตุแคลเซียมและโบรอนร่วมกับอาหารเสริมที่มีคาร์โบไฮเดรตเป็นองค์ประกอบหลัก(สูตรทางด่วน) ในระยะ 1-2 สัปดาห์ก่อนดอกบาน

การรักษาช่อดอก

ความสำเร็จในการทำให้ช่อดอกติดผลอย่างสมบูรณ์และได้ผลผลิตที่มีคุณภาพส่วนหนึ่ง ขึ้นอยู่กับการป้องกันกำจัดศัตรูพืชในระยะแทงช่อดอก แมลงศัตรูสำคัญในระยะดอกได้แก่ เพลี้ยไฟ ไรแดง หนอนกัฏกีนก้านช่อดอก โรคที่สำคัญ ได้แก่ โรคดอกเน่า เนื่องจากเชื้อไฟทอปธอร่าและโรคดอกแห้ง เนื่องจากเชื้อแอนแทรคโนส จึงควรป้องกันกำจัดโรคและแมลงในช่วงก่อนดอกบานอย่างสม่ำเสมอ สารฆ่าแมลงและสารกันราที่แนะนำให้ใช้ ได้แก่

- สารฆ่าแมลง อิมิดาคลอพริด (Imidacloprid 70% WG)
- สารฆ่าแมลง คาร์บาริล (Carbaryl 85% WP)
- สารฆ่าราโพคลอราซ (Prochloraz 50% WP) หรือโพรพิแนบ (Propineb 70% WP) หรือแคปแทน (Captan 50% WP) ทั้งสามชนิดเป็นสารฆ่าราชนิดสัมผัส
- สารฆ่าราอะซ็อกซิสโตรบิน (Azoxystrobin 25% SC) เป็นสารฆ่าราชนิดดูดซึมในกรณีที่มีฝนตกกระยะดอกบาน

ระยะดอกบานควรใช้สารป้องกันกำจัดศัตรูพืชด้วยความระมัดระวัง

การให้น้ำในช่วงระยะการพัฒนาการของดอก

การเจริญของดอกจากระยะไข่ปลาดังตาปู จะใช้เวลาประมาณ 7-10 วัน ซึ่งดอกจะเจริญเติบโตยาวประมาณ 1-1.5 เซนติเมตร ช่วงนี้เป็นช่วงที่ดอกเจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว และแบ่งเซลล์ค่อนข้างมาก ชาวสวนจำเป็นต้องให้น้ำแก่ต้นทุเรียน

การขึ้นน้ำที่ดีและทันต่อเหตุการณ์ หรือทันต่อระยะการพัฒนาการของดอก จะส่งผลให้ดอกที่ออกมา มีการเจริญเติบโตได้เล็กน้อหรือเท่าๆ กันทุกกิ่ง ทั้งทรงพุ่ม และการขึ้นน้ำนี้จะเปลี่ยนเป็นการให้น้ำแก่ทุเรียนตามปกติ เมื่อกระตุ้นให้ดอกทุเรียน โตสม่ำเสมอดีแล้ว ควรมีการให้น้ำวันเว้นวัน ถ้าฝนทิ้งช่วง

การยัดข้อดอก

โดยปกติต้นทุเรียนที่ฉีดพ่นด้วยสารพาโคลบิวทราโซลข้อดอกจะสั้น วิธีแก้ไข ทำได้โดยการฉีดพ่นด้วยจิบเบอเรลลิน ความเข้มข้น 5 ppm (อัตรา 100 มิลลิกรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร) ที่กลุ่มดอก ข้อควรระวังคือ การยัดข้อดอกนี้ต้องปฏิบัติเมื่อดอก ทุเรียนอยู่ในระหว่างระยะตาปูและระยะเหยียดตีนหนูเท่านั้น หากปฏิบัติก่อนหรือ หลังระยะดังกล่าวจะไม่ได้ผล

การตัดแต่งดอกทุเรียน

โดยปกติต้นทุเรียนในฤดูจะมีดอกเกิดขึ้นประมาณ 30,000-80,000 ดอก ต่อต้น แต่การผลิตทุเรียนนอกฤดูโดยใช้สารพาโคลบิวทราโซล จะเกิดดอกมากกว่า ปกติประมาณ 10-20 เปอร์เซ็นต์ คือเพิ่มเป็นจำนวน 35,000-100,000 ดอกต่อต้น ปริมาณดอกจำนวนมากขนาดนี้จะเกิดเกือบทุกกิ่ง เมื่อชาวสวนสังเกตเห็นชัดเจน ว่าดอกมีปริมาณมากเกินไป และดอกกำลังอยู่ในระยะตาปูให้ชาวสวนตัดแต่งดอก ได้ทันที

ดอกที่ควรผลิตทิ้งหรือตัดแต่งออก คือ

1. ดอกที่อยู่กับกิ่งเล็ก
2. ดอกที่อยู่กับกิ่งอ่อน

3. ดอกที่อยู่ส่วนปลายของกิ่งให้คงเหลือดอกไว้เฉพาะกิ่งที่ได้ขนาด กิ่งใหญ่หรือดอกที่อยู่โคนกิ่ง

การตัดแต่งดอกที่มีมากเกินไป มีวิธีปฏิบัติดังนี้

1. กิ่งที่อยู่ต่ำๆ ก็ใช้มือปลิดออก
2. กิ่งสูงๆ ให้ใช้ไม้ไผ่หรือไม้ระก้าที่ผ่าปลายและใช้เศษผ้าพันแบบหุ้มนวมแล้วใช้เคาะหรือกระทุ้งที่ดอกออกให้หมด

3. ใช้เครื่องพ่นสารเคมีชนิดแรงดันสูง ฉีดพ่นด้วยน้ำเปล่า โดยปรับหัวฉีดให้น้ำพุ่งออกเป็นเส้นตรง แล้วเล็งเป้าหมายไปที่ดอกที่เราไม่ต้องการ

การตัดแต่งดอกให้เป็นรุ่นเดียวกัน

1. กรณีดอกรุ่นเดียวกันและมีปริมาณมาก ต้องตัดแต่งให้เหลือปริมาณดอกพอเหมาะ และอยู่ในตำแหน่งที่เหมาะสม การตัดแต่งดอกต้องปฏิบัติเมื่อดอกตูเรียนอยู่ระหว่างระยะมะเขือพวงและหัวกำไล หากปฏิบัติก่อนจะทำให้ทุเรียนออกดอกรุ่นใหม่และเกิดปัญหาดอกต่างรุ่นตามมา

2. กรณีดอก 2 รุ่น ในปริมาณที่ต่างกันมาก ให้ตัดแต่งดอกรุ่นที่มีปริมาณน้อยกว่าออก เพื่อป้องกันการแย่งธาตุอาหารระหว่างดอกแต่ละรุ่น

3. กรณีดอก 2 รุ่น ในปริมาณที่เท่าๆ กัน ให้พิจารณาตัดแต่งให้เหลือดอกรุ่นที่เมื่อติดผลและเก็บเกี่ยวได้แล้วจะได้ราคาสูงกว่าเป็นหลัก

4. กรณีดอกหลายรุ่น ให้พิจารณาตัดแต่งให้เหลือเป็นดอกรุ่นเดียวกันในแต่ละกิ่ง โดยกระจายจำนวนดอกทั้งต้นให้เหลืออยู่พอประมาณ

เทคนิคการตัดแต่งดอกทุเรียน ในระยะต่างๆ

1. การตัดแต่งดอกระยะตาปู-ระยะเหยียดต้นหนู

สาเหตุหนึ่งของทุเรียนที่ผลิตนอกฤดูโดยใช้สารพาโคลบิวทราโซลแล้วต้นโทรมหลังเก็บเกี่ยวผลผลิต ก็มาจากการวางแผนตัดแต่งดอกที่ผิดพลาดและล่าช้าเกินไป การพัฒนาและเจริญเติบโตของดอกทุเรียนระยะ ต้องการอาหารมาเลี้ยงดอกในปริมาณมาก เมื่ออาหารถูกใช้มากไป ต้นทุเรียนจะขาดแคลนอาหารได้ในระยะต่อมา ฉะนั้น เกษตรกรเจ้าของสวนควรตัดแต่งดอกตั้งแต่ระยะตาปู-เหยียดต้นหนู

เพราะทำได้ง่าย โดยใช้มือลูบเบาๆ ปลิดดอกที่ไม่ต้องการทิ้ง เทคนิคการตัดแต่งดอก
ระยะนี้ กำหนดให้ดอกแต่ละพวงห่างกันประมาณ 1 คืบ เลือกไว้เฉพาะดอกที่อยู่ได้
ท้องกิ่งใหญ่สมบูรณ์ ส่วนดอกตำแหน่งอื่นๆ ปลิดทิ้งให้หมด

2. การตัดแต่งดอกระยะลูกกระดุม-ระยะห้วกำไล

เมื่อผ่านการตัดแต่งดอกระยะตาปู-เหี้ยยคตินหนูมาแล้ว ดอกทุเรียนบน
ต้นจะลดไปประมาณ 50 เปอร์เซ็นต์ จะเหลือดอกทุเรียนบนต้นประมาณ 15,000-
50,000 ดอก เทคนิคและวิธีการตัดแต่งดอกระยะลูกกระดุม-ห้วกำไลจะทำได้ยากและ
ช้ากว่าการตัดแต่งดอกระยะตาปู-เหี้ยยคตินหนูมาก คือโครงสร้างของดอกทุเรียนจะ
มีเซลล์ที่แข็งแรงมาก ก้านดอกจะมีเยื่อใยที่เหนียวขึ้น การตัดแต่งจะต้องใช้กรรไกร
หรือมีดคมๆ มาช่วย ในการตัดแต่งครั้งนี้จะให้เหลือดอกห่างกัน 1 สอกต่อ 1 พวง

3. การขอยดอกที่มากเกินไปออก

ในการตัดแต่งดอกระยะลูกกระดุม-ห้วกำไล กำหนดให้ไว้ระยะ 1 สอกต่อ
1 พวง ในดอก 1 พวงจะมีดอกประมาณ 10-30 ดอก ซึ่งถือว่ามามีปริมาณมากเกินไป
ความจำเป็น ถ้าไม่ขอยทิ้งจะมีผลทำให้ดอกเล็กและเบียดกันแน่นเกินไป และจะ
แย่งอาหารกันถ้าปล่อยทิ้งไว้จนกระทั่งดอกบาน ซึ่งดอกทุเรียนจะบานจนหมดพวง
ใช้เวลานาน 4-5 วัน และในที่สุดก็จะหลุดร่วงไปจนหมดพวง หลังกลีบดอกร่วงหมด
แล้วภายใน 3 วัน

ในการขอยแต่ละพวง ชาวสวนควรใช้มือฉีกหรือใช้ของมีคมตัดขั้วดอกที่ติด
กับท้องกิ่ง โดยให้เหลือดอกเพียงพวงละ 8-10 ดอก ซึ่งจะช่วยให้ออกมีการเจริญ
เติบโตดี สม่ำเสมอ และไล่เลี่ยกัน ขนาดของดอกใหญ่ ก้านขั้วดอกอวบอ้วน ส่งผล

ให้เป็นดอกที่มีคุณภาพ เพื่อการผสมเกสรและการปฏิสนธิเป็นผลทุเรียนต่อไป

จะทราบได้อย่างไรว่าดอกไหนของพวงจะติดลูก

จากประสบการณ์ที่ได้ดำเนินการตัดแต่งดอกมาทุกระยะตามขั้นตอนและวิธีการที่แนะนำ สามารถที่จะบอกได้ว่า ดอกไหนในแต่ละพวงจะติดลูก และเมื่อเจริญเติบโตเป็นลูกแล้วเป็นผลทุเรียนที่มีคุณค่าทางตลาด กล่าวคือ มีพูเต็ม 5 พู และรูปทรงได้มาตรฐานของแต่ละพันธุ์

ดอกที่จะติดลูก คือ ดอกที่มีก้านช่อดอกอวบใหญ่และอยู่ในเส้นแนวตรงที่อยู่ติดกับท้องกึ่ง ซึ่งดอกทุเรียนที่อยู่ในตำแหน่งนี้มีอยู่ 2-3 ดอก จะมีเปอร์เซ็นต์การติดผลและอยู่รอดดีกว่าดอกอื่นๆ ในพวง จะเจริญเติบโตเป็นผลเร็วและสมบูรณ์

การจัดการเสริมที่จะช่วยให้ดอกติดผลดีขึ้น

เมื่อต้นทุเรียนผ่านการตัดแต่งดอกมาอย่างดีแล้ว การเจริญของดอกจะเข้าสู่ระยะหัวกำไล ซึ่งระยะเวลาตั้งแต่เกิดดอกถึงระยะหัวกำไลใช้เวลาประมาณ 45-50 วัน เพื่อเป็นการเสริมให้ส่วนประกอบของดอกช่วยทำหน้าที่ในขบวนการถ่ายละอองเกสรได้อย่างสมบูรณ์ ควรฉีดพ่นธาตุอาหารเสริมแก่ดอกทุเรียน คือ ธาตุแคลเซียมและโบรอน โดยฉีดพ่นที่ช่อดอกในระยะหัวกำไลถึงก่อนดอกบาน จำนวน 1-2 ครั้ง

การควบคุมน้ำระยะก่อนดอกบาน

ต้นทุเรียนที่อยู่ในระยะเลี้ยงดอก มีความต้องการน้ำมาก ดอกที่ต้องการน้ำมาก คือ ดอกระยะหัวกำไล ซึ่งลักษณะดอกจะพองโตขยายอย่างรวดเร็ว ดอกระยะหัวกำไลต้องการน้ำประมาณ 5-6 มิลลิเมตรต่อวัน หมายความว่าพื้นที่ใต้ทรงพุ่ม 1 ตารางเมตรจะต้องการน้ำ 5-6 ลิตรต่อวัน

การสังเกตว่าให้น้ำต้นทุเรียนเพียงพอหรือไม่ให้ดูจากการถ่างตัวของดอกทุเรียนในพวง ซึ่งแบ่งเป็น 3 ลักษณะ คือ

1. ถ่างตัวน้อย ก็หมายถึง ให้น้ำน้อย
2. ถ่างตัวปานกลาง ก็หมายถึง ให้น้ำพอดี
3. ถ่างตัวมาก ดอกส่วนใหญ่ของกลุ่มดอก ถ่างตัวดอกเหมือนรูปครึ่งวงกลม

ก็หมายถึงให้น้ำมาก

ก่อนดอกบานจะต้องลดปริมาณน้ำลง

เมื่อการเจริญเติบโตเริ่มเปลี่ยนรูปร่างจากดอกทรงหัวกำไลเป็นทรงยาว แสดงว่าใกล้ระยะที่ดอกจะบานแล้ว การให้น้ำช่วงนี้มีความสำคัญต่อการติดผลของทุเรียนเป็นอย่างยิ่ง ถ้าฝนตกหรือให้น้ำมากเกินไป ดอกจะหลุดร่วงมาก ฉะนั้นในระยะก่อนดอกบาน ต้องลดปริมาณน้ำลงประมาณ 2 ใน 3 ของการให้น้ำปกติ จะช่วยให้การติดผลดีขึ้น ซึ่งชาวสวนควรให้น้ำระยะนี้เพียง 3 ลิตรต่อพื้นที่ 1 ตารางเมตรต่อวัน และควบคุมปริมาณน้ำให้อยู่ในปริมาณนี้ไปจนถึงดอกบาน และกลีบดอกร่วงเกือบหมดทั้งต้นจึงเพิ่มน้ำแก้ต้นเท่าจำนวนปกติ

สังเกตลักษณะการเกิดใบใหม่

ต้นทุเรียนจะเกิดการสร้างใบใหม่ทุกๆระยะเวลา 60-70 วัน ถ้าสภาพแวดล้อมเหมาะสม ต้นทุเรียนจะสร้างใบใหม่เพื่อสร้างความสมดุลในต้นทุเรียน

ทุเรียนในฤดูมักเกิดใบอ่อนหลังจากดอกบานแล้วประมาณ 30-40 วัน หรือลูกทุเรียนขนาดเท่าหัวแม่มือ ถ้าใบอ่อนออกมายอดละ 5-7 ใบ จะส่งผลให้ทุเรียนสลัดลูกทิ้งอย่างมากมาย แต่ถ้าใบอ่อนมาน้อย ยอดละ 2-3 ใบ ก็ไม่กระทบกระเทือนต่อลูก

แต่การทำทุเรียนนอกฤดู โดยใช้สารพาโคลบิวทราโซล โอกาสที่ต้นทุเรียนจะแตกใบอ่อนนั้นค่อนข้างจะยาก การสังเกตว่าสารพาโคลบิวทราโซลเสื่อมฤทธิ์แล้ว พิจารณาจากลักษณะของต้นทุเรียนดังต่อไปนี้

1. ใบทุเรียนจะอ่อนตัวหรือไม่กรอบ
2. ต้นทุเรียนจะแตกใบใหม่ประปราย
3. ใบที่แตกออกมาใหม่มีจำนวนน้อย ขนาดเล็ก จำนวน 2-3 ใบต่อยอด
4. มีการแตกกิ่งภายในทรงพุ่ม

ถ้าต้นทุเรียนมีการแตกกิ่งภายในทรงพุ่ม เช่น กิ่งน้ำค้าง กิ่งกระโดง ก็ควรเลี้ยวไว้เพื่อสนับสนุนให้ต้นทุเรียนผลิตฮอร์โมนจิบเบอเรลลินให้แก่ตัวเอง และเป็นการเตรียมความพร้อมของการเจริญเติบโตที่สร้างกิ่งก้านสาขาต่อไป เมื่อเก็บเกี่ยวผลผลิตหมดแล้ว เทคนิคและวิธีปฏิบัติเช่นนี้ จะช่วยทำให้ต้นทุเรียนไม่โทรมหลังการเก็บเกี่ยว

ผลกระทบของการแตกใบอ่อนต่อการพัฒนาของผลทุเรียน

สัปดาห์หลังดอกบานที่ต้น ทุเรียนแตกใบอ่อน	ผลกระทบต่อการพัฒนาของผล	
	ปริมาณ	คุณภาพ
สัปดาห์ที่ 3 – สัปดาห์ที่ 5	ผลอ่อนร่วง	-
สัปดาห์ที่ 5 – สัปดาห์ที่ 8	-	รูปทรงบิดเบี้ยว
สัปดาห์ที่ 10 – สัปดาห์ที่ 12	-	เนื้อด้อยคุณภาพ มีอาการ แกน เต่าเผา เนื้อสามสี

การควบคุมไม่ให้เกิดการแตกใบอ่อน

ควรมีการตรวจสอบสภาพของยอดทุเรียนอย่างสม่ำเสมอ เมื่อพบว่ายอดเริ่มมีการพัฒนาหรือที่ชาวสวนเรียกการเจริญเติบโตของตายอดนี้ว่า ระยะหางปลา ซึ่งเป็นสัญญาณเตือนว่าต้นทุเรียนกำลังจะแตกใบอ่อน เพื่อยับยั้งการพัฒนาของใบอ่อน ให้ใช้ปุ๋ยโพแทสเซียมไนเตรท (13-0-46) ฉีดพ่นในอัตรา 150-300 กรัม ต่อน้ำ 20 ลิตร เมื่อสังเกตพบว่ายอดทุเรียนกำลังมีการเจริญเติบโตในระยะหางปลา หลังจากฉีดพ่นแล้วถ้ายอดทุเรียนยังคงมีการพัฒนาต่อ ควรทำการฉีดพ่นซ้ำอีกครั้ง ในอัตราเท่าเดิมหลังจากฉีดพ่นครั้งแรกไปแล้ว 1-2 สัปดาห์หรือถ้าหากใบอ่อนเลยระยะหางปลาไปแล้วให้ใช้อาหารเสริมที่มีคาร์โบไฮเดรตเป็นองค์ประกอบหลักร่วมกับ สารเมพิควอลคลอไรด์ 25 % อัตรา 100 ซีซี ปุ๋ยเกร็ดสูตร 0-42-56 หรือ 10-52-17 อัตรา 0.5 กิโลกรัม ผสมน้ำ 200 ลิตร ฉีดพ่นเพื่อเร่งให้ใบอ่อนทุเรียนแก่เร็วขึ้น

บันไดขั้นที่ 6

การจัดการเพื่อส่งเสริมคุณภาพผลผลิตทุเรียน

การจัดการเพื่อให้ผลผลิตทุเรียนมีการพัฒนาอย่างสม่ำเสมอ ไม่มีการชะงักหรือชะลอการพัฒนาของผล จะทำให้สามารถเพิ่มปริมาณผลผลิตและปรับปรุงคุณภาพของทุเรียนได้ในทางกลับกันถ้าการพัฒนาของผลถูกขัดขวางเนื่องจากสาเหตุใดก็ตาม จะส่งผลให้ผลหลุดร่วง ผลที่เหลือมีขนาดเล็กและด้อยคุณภาพ ไม่เป็นที่ยอมรับของตลาดและผู้บริโภค ดังนั้นการจัดการเพื่อปรับปรุงคุณภาพของผลผลิตทุเรียนสามารถทำได้ดังนี้ คือ

1. การตัดแต่งผล

การตัดแต่งผลที่ดีและถูกต้อง จะส่งเสริมให้ผลที่เหลืออยู่เป็นผลที่สมบูรณ์ เจริญเติบโตเร็ว มีคุณค่าทางการตลาดและรวมทั้งเป็นการลดการแย่งชิงอาหารระหว่างผลทุเรียน

1.1 การตัดแต่งครั้งที่ 1

การตัดแต่งผลครั้งแรก ให้ตัดผลดังต่อไปนี้คือ

- ผลเล็กกว่าปกติในกลุ่มดอกเดียวกัน
- ผลรูปทรงแป้น ไม่ครบพู
- ผลบิดเบี้ยว
- ผลที่ก้านผลไม่อวบอ้วน

และเมื่อตัดแต่งผลระยะนี้เสร็จให้เหลือผลไว้จุดละ 3-4 ผล เมื่อผลอายุได้ 60 วัน ควรตัดแต่งอีกครั้ง โดยให้กิ่งที่มีผลอ่อนเจริญเติบโต อยู่ทุกระยะ 1 ดอกก็ตัดแต่งให้เหลือจุดละ 1 ผล แต่ถ้าเป็นกิ่งใหญ่ และมีผลอ่อนเจริญเติบโตอยู่จุดเดียวก็ให้เหลือผลไว้ 2-3 ผล โดยตัดแต่งผลที่มีรูปทรงบิดเบี้ยว ขนาดเล็กกว่าผลอื่นๆ และผลที่มีหนามแดง ซึ่งการตัดแต่งครั้งนี้จะช่วยทำให้ทุเรียนขึ้นพู ขยายขนาดผลและการพัฒนาของเนื้อเป็นไปอย่างปกติ และครั้งสุดท้ายของการตัดแต่งผลให้ดำเนินการเมื่อผลอายุได้ 75 วัน ทำการตัดแต่งผลที่มีขนาดเล็ก โตช้ากว่าเพื่อนๆ ผลหนามแดง

ผลกันจิบ ผลหัวหลิม ผลทรงแป้ว ออกให้หมด ให้เหลือผลทรงที่ต้องการ โดยทั้งต้น จะเหลือผลประมาณ 35-70 ผล ซึ่งการตัดแต่งครั้งนี้จะช่วยให้การพัฒนาของเนื้อ เป็นไปด้วยดี ขนาดและรูปร่างของผลบนต้นใกล้เคียงกัน

2. การใส่ปุ๋ย

เมื่อดอกทุเรียนได้รับการผสมเกสรและปฏิสนธิแล้วก็จะเจริญเติบโตเป็น ผลอ่อน ซึ่งในระยะนี้ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 12-12-17+2 , 15-5-20 จำนวน 250 กรัม ต่อเส้นผ่าศูนย์กลางทรงพุ่ม 1 เมตร ทุก 20-30 วัน และเมื่อผลอายุได้ 60-70 วัน ให้ปุ๋ยเคมีสูตร 0-0-50 อัตรา 200 กรัม ต่อเส้นผ่าศูนย์กลางทรงพุ่ม 1 เมตรจะช่วย ให้ผลทุเรียนขยายผล (ขึ้นพุง) เมื่อมีการพัฒนาได้ดีและสุกแก่ (เข้าสี) ได้เร็วขึ้น

ในการผลิตทุเรียนนอกฤดูจำเป็นต้องให้อาหารเสริมทางใบ เพราะผล จะเจริญเติบโตช้ากว่าทุเรียนในฤดู ควรให้อาหารเสริมแก่ต้นทุเรียนเป็นระยะๆ โดยเน้นอาหารเสริมที่มีคาร์โบไฮเดรตเป็นองค์ประกอบหลัก ควบคู่กับปุ๋ยทางใบ ที่มีธาตุปริมาณน้อยเป็นองค์ประกอบ ฉีดพ่นแก่ต้นทุเรียนเมื่ออายุของผลอยู่ใน สัปดาห์ที่ 5, 6, 7, 8 และ 9 รวม 5 ครั้ง

3. การป้องกันกำจัดศัตรูพืช

ในขณะที่ผลกำลังมีการพัฒนาต้องสำรวจการเข้าทำลายของโรคและแมลง ศัตรูพืช เช่น ไรแดง หนอนเจาะผล โรครากเน่าโคนเน่า ตลอดช่วงการพัฒนาการ ของผล เพื่อป้องกันและกำจัดศัตรูพืชเป็นระยะๆ โดยการเลือกสารเคมีให้ตรงและ ถูกต้องในการกำจัดศัตรูพืชชนิดนั้นๆ ทำการฉีดพ่นสารเคมีป้องกันกำจัด เมื่อพบ การเข้าทำลาย ที่ทำความเสียหายในระดับเศรษฐกิจ

4. การโยงทุเรียน

ทำการโยงเมื่อทุเรียนมีอายุ 5-6 สัปดาห์หลังดอกบาน เพื่อลดการหลุด ร่วงของผลและกิ่งฉีกหักเนื่องจากลมแรง ควรใช้เชือกหรือวัสดุที่ทนต่อแรงดึงค่อนข้างสูง ในการผลิตทุเรียนนอกฤดูมัก

ประสบปัญหาลมแรง ทำให้ผลทุเรียนอายุ 9-11 สัปดาห์หลังดอกบานหลุดร่วง
ดังนั้น จึงควรให้ความสำคัญในการโยงมากกว่าการผลิตทุเรียนในฤดูกาลปกติ

5. การเก็บเกี่ยว

ข้อพิจารณาในการเก็บเกี่ยว ควรคำนึงถึงความแก่ของผลเป็นหลัก คือทุเรียน
นอกฤดูจะแก่ สุกช้ากว่าทุเรียนในฤดูประมาณ 7-15 วัน

ในการดำเนินการตามขั้นตอนการผลิตทุเรียนนอกฤดู หากปฏิบัติได้ถูก
ต้อง การสุกแก่ของทุเรียนจะเป็นไปตามปกติและสามารถเก็บเกี่ยวได้ตามกำหนด
ผลทุเรียนที่เกิดจากการใช้สารพาโคลบิวทราโซลจะมีรูปทรงและคุณภาพของเนื้อ
ภายในสมบูรณ์ดี

องค์ความรู้การผลิตทุเรียนนอกฤดู

ทุเรียนถือว่าเป็นไม้ผลเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศอีกชนิดหนึ่ง ซึ่งเป็นที่นิยมของผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศ ทั้งในรูปของผลสดและผลิตภัณฑ์แปรรูป เป็นพืชที่ให้ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจต่อไร่สูง และที่สำคัญเป็นผลไม้ที่สามารถผลิตให้ออกนอกฤดูกาลได้ ทำให้เกษตรกรมีการเพิ่มพื้นที่ปลูกทุเรียนเป็นจำนวนมาก ทั้งในพื้นที่จังหวัดจันทบุรีและจังหวัดข้างเคียง แต่เกษตรกรผู้ผลิตส่วนใหญ่ยังขาดความรู้ความเข้าใจในการดูแลรักษา และส่วนใหญ่ปล่อยให้ออกดอก ติดผลตามธรรมชาติ ซึ่งเป็นที่คาดกันว่าในอีก 4-5 ปี ข้างหน้าจะมีผลผลิตทุเรียนออกสู่ตลาดในปริมาณที่มากขึ้นโดยเฉพาะช่วงกลางฤดูกาลผลิต ถ้าหากไม่สามารถวางแผนและจัดการให้ปริมาณผลผลิตของทุเรียนมีการกระจายตัวกว่าที่เป็นอยู่ อาจทำให้เกิดปัญหาผลผลิตล้นตลาดและราคาตกต่ำได้ ดังนั้นการผลิตทุเรียนนอกฤดูจึงเป็นทางเลือกหนึ่งที่จะช่วยแก้ไขปัญหามลผลผลิตทุเรียนกระจุกตัวในช่วงสั้นๆ ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้ราคามลผลผลิตตกต่ำ คณะผู้จัดทำจึงได้รวบรวมองค์ความรู้ในการผลิตทุเรียนนอกฤดู จากผู้มีประสบการณ์และเป็นมืออาชีพในการผลิตทุเรียนนอกฤดู จำนวน 2 ท่าน คือ คุณประสาน ธรรมศร และคุณสุเทพ นพพันธ์ เพื่อให้เกษตรกรผู้ปลูกทุเรียนตลอดจนผู้สนใจได้นำแนวคิดและวิธีการปฏิบัติของทั้ง 2 ท่านไปพัฒนาหรือปรับใช้ให้เหมาะสมกับสภาพสวนของตนเองต่อไป

องค์ความรู้การผลิตทุเรียนนอกฤดูของคุณประสาน ธรรมศร

บ้านเลขที่ 66/5 หมู่ 7 ตำบลพลวง อำเภอเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี มีวิธีการและขั้นตอนการปฏิบัติ ดังนี้

1. การจัดการให้ต้นทุเรียนพร้อมเพื่อการผลิตนอกฤดู

1 หลังการเก็บเกี่ยวผลผลิตเสร็จสิ้นฉีดพ่นสารป้องกันกำจัดวัชพืช และใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 17-17-17 เพื่อบำรุงต้น อัตรา 2-3 กิโลกรัมต่อต้น ส่วนการใส่ปุ๋ยคอก (ขี้วัว) จะใส่ปีเว้นปี ทุเรียนทุกต้นจะทำการฝังเข็ม โดยใช้ฟอสโฟนิค แอซิด (โพลีอาร์ฟอส 400) อัตรา 2 ลิตร น้ำสะอาด 1 ลิตรและ จิบเบอเรลลิน 100 ซีซี ผสมกันแล้ว นำไปใช้ 30 ซีซี/1 เข็ม เพื่อป้องกัน

โรครากเน่าโคนเน่า ซึ่งจำนวนเพิ่มขึ้นอยู่กับขนาดต้น (ต้นทุเรียนอายุ 10 ปี ใช้ 3 เข็ม) และจะทำการฝังเข็มประมาณปี ละ 2-3 ครั้ง

2. ทำการฉีดพ่นสารเคมีป้องกันกำจัดโรคและแมลง โดยใช้ กำมะถัน อัตรา 500 กรัม ผสมสารป้องกันกำจัดแมลง (ไซเปอร์เมทริน / อิมิดาคลอพริด) ตามอัตราที่แนะนำข้างฉลาก ต่อน้ำ 200 ลิตร ฉีดพ่นทั้งใบและต้นเพื่อสมานแผล กำจัดเชื้อราและกำจัดแมลง (มอด)

3. หลังจากนั้น 7-10 วัน กระตุ้นการแตกใบอ่อนครั้งที่ 1 โดยการฉีดพ่นอาหารเสริมในกลุ่มโปรตีนและอาหารเสริมสูตรทางด่วน ร่วมกับปุ๋ยทางใบสูตรเสมอ โดยพ่นทุกๆ 15 วัน และทำการตัดเชือก ตัดแต่งกิ่งแห้ง กิ่งที่ซ้อนกัน ตัดยอด ตัดกิ่งข้าง ส่วนกิ่งแขนงจะตัดออกบางส่วน จะเหลือไว้แบบสลับฟันปลา ตรงตำแหน่งที่จะไว้ผลเพื่อให้ช่วยสะสมอาหาร

4. ดูแลใบที่ออกมาใหม่ให้มีความสมบูรณ์ด้วยการฉีดพ่นสารเคมีเพื่อบำรุงรักษาใบตามข้อ 2 และ 3 หลังจากนั้น 1-2 เดือน จะได้ใบชุดที่ 2 เมื่อใบอ่อนเริ่มผลิในระยะทางปลา จะใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 17-17-17 และฉีดพ่นสารเคมีเพื่อบำรุงรักษาใบตามข้อ 2 และ 3 อีกครั้ง จนได้ใบชุดที่ 3 และทำการบำรุงรักษาเช่นเดิมอีกครั้ง

5. ในช่วงการเตรียมใบครั้งสุดท้ายก่อนทำสาร ทำการฝังเข็มให้กับต้นทุเรียนทุกต้นอีกครั้งเพื่อป้องกันโรครากเน่าโคนเน่า รวมทั้งกระตุ้นให้ต้นไม้แข็งแรง โดยใช้ฟอสโฟนิก แอซิด (โฟลิอาร์ฟอส 400) อัตรา 2 ลิตร น้ำสะอาด 1 ลิตร และ จิบเบอเรลลิน 100 ซีซี ผสมกันแล้ว นำไปใช้ 30 ซีซี/1 เข็ม ฉีดโดยการฝังเข็มเข้าต้นทุเรียน ซึ่งจำนวนเพิ่มขึ้นอยู่กับขนาดต้น (ต้นทุเรียนอายุ 10 ปี ใช้ 3 เข็ม)

6. เมื่อใบชุดสุดท้ายจะเข้าสู่ระยะเพสลาด ก่อนการฉีดพ่นสารพาโคลบิวทราโซล จะทำการใส่ปุ๋ยสูตร 8-24-24 อัตรา 2-3 กิโลกรัมต่อต้น 2 ครั้ง ห่างกัน 20 วัน

2. การฉีดพ่นสารพาโคลบิวทราโซล

1. เมื่อใบชุดที่ 3 เพสลาด ทำการฉีดพ่นสารพาโคลบิวทราโซล 15% อัตรา 800 กรัมต่อน้ำ 200 ลิตร (การฉีดพ่นไม่ควรเกินวันที่ 10 สิงหาคม เพราะถ้าฉีดพ่นช้ากว่านี้จะเป็นทุเรียนในฤดู) และจะทำการฉีดพ่นสารพาโคลบิวทราโซล

ครั้งที่ 2 หลังจากฉีดพ่นครั้งแรก 10-15 วัน ในอัตรา 400 กรัมต่อน้ำ 200 ลิตร (ลดลงจากครั้งแรกครึ่งหนึ่ง) และถ้ามีฝนตกบ่อยและต่อเนื่องจะฉีดพ่นสารพาคอลบิวทราโซล เป็นครั้งที่ 3 อีกครึ่งหนึ่งในอัตรา 200 กรัมต่อน้ำ 200 ลิตร (ลดลงครึ่งหนึ่งของการฉีดพ่นครั้งที่ 2)

2. หลังจากฉีดพ่นสารพาคอลบิวทราโซลให้ทำการฉีดพ่นฮอร์โมนทางใบผสมกับธาตุอาหารรอง ปุ๋ยเกร็ด โดยจะฉีดพ่นปุ๋ยตัวหน้าต่างๆ เช่น 5-25-30 ซึ่งจะต้องผสมสารป้องกันกำจัดเชื้อราทุกครั้ง ฉีดพ่นประมาณ 4 ครั้ง ทุก 10-15 วัน จนกว่าดอกทุเรียนจะอยู่ในระยะเหี่ยวติดดินหนู และหลังจากฉีดพ่นสารพาคอลบิวทราโซลแล้ว 30 วัน จะตัดกิ่งแขนงใน ทรงพุ่มที่เหลือเพื่อเตรียมการออกดอก และจะทำโคนทุเรียนให้โล่งเตียนด้วยการฉีดพ่นสารป้องกันกำจัดวัชพืชและกวาดโคน ซึ่งการทำโคนให้โล่งเตียนนั้นจะต้องรอฟ่นแล้งโดยการพึ่งพยากรณ์อากาศเพราะถ้ากวาดโคนให้โล่งเตียนแล้วฝนไม่แล้ง รากตะขาบที่ลอยอยู่ด้านบนจะหยั่งลงดิน ทำให้เมื่อกระทบแล้งต้นทุเรียนก็ไม่เครียด ซึ่งมีผลต่อการออกดอกจะทำให้ดอกออกยาก

3. การจัดการน้ำ เมื่อเริ่มมีการกระทบแล้ง 7-10 วัน จะเริ่มให้น้ำประมาณ 20 นาที แล้วคอยสังเกตตาดอก ถ้ามีตาดอกแทงออกมาจะให้น้ำอีกครั้ง จนกระทั่งดอกอยู่ในระยะเหี่ยวติดดินหนูจึงขึ้นน้ำ 1 ชั่วโมงเมื่อดอกอยู่ในระยะเหี่ยวติดดินหนูต้องดึงใบอีก 1 ชุด เพื่อป้องกันการแตกใบอ่อนในช่วงดอกบาน-ผลอ่อน โดยการใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 17-17-17 และฉีดพ่นสารเคมีในกลุ่มโปรตีนอาหารเสริมสูตรทางด่วนร่วมกับปุ๋ยทางใบสูตรเสมอ และสารป้องกันกำจัดโรคและแมลง และถ้ามีการแตกใบอ่อนแสดงว่ามีการล้างสารพาคอลบิวทราโซล เรียบร้อยแล้ว

3. การจัดการเพื่อส่งเสริมการติดผล

1. การควบคุมใบอ่อนเพื่อไม่ให้มีผลกระทบต่อการติดผลในช่วงดอกบาน จะต้องทำให้ใบนั้นแก่เร็วขึ้น โดยการฉีดพ่นแมกนีเซียม ผสมกับธาตุอาหารครบสูตร หรือฉีดพ่นสารพาคอลบิวทราโซล 15 % ทั้งใบและดอก อัตรา 500 กรัมต่อน้ำ 200 ลิตร ก่อนดอกบาน 7-10 วัน (ควบคุมใบ)

2. การแต่งช่อดอก จะทำการแต่งช่อดอกโดยกิ่งหนึ่งจะไว้เป็นกลุ่มๆ จำนวน

5-6 กลุ่ม ตามตำแหน่งที่จะไว้ผล และจะไว้เป็น 2 รุ่น โดยรุ่นแรกจะไว้จำนวนมากกว่ารุ่นที่ 2 สาเหตุที่ไว้ดอก 2 รุ่นเป็นการประกันความเสี่ยง เนื่องจากสภาพอากาศในปัจจุบันมีการแปรปรวนซึ่งอาจมีผลกระทบต่อการติดผลในช่วงของดอกบาน-ผลอ่อน

3. การจัดการน้ำก่อนดอกบาน (ดอกอยู่ในระยะมะเขือพวงใหญ่ ให้ลดปริมาณน้ำลงจากปกติ 50 % และเมื่อดอกบานให้ลดลงอีก 20-25 % โดยให้น้ำปริมาณนี้ จำนวน 2-3 รอบ จนกระทั่งดอกอยู่ในระยะหางแย้จึงค่อยๆ เพิ่มน้ำทีละน้อยๆ และให้อยู่ในวงจำกัด (บริเวณทรงพุ่ม) ถ้าให้น้ำกว้างจะทำให้ทุเรียนมีการแตกใบอ่อนได้

4. ก่อนดอกบาน ทำการฉีดพ่นโบรอนเดี่ยวผสมสารป้องกันกำจัดแมลง (เพลีสไฟ) 2 ครั้ง เพื่อช่วยการผสมเกสร และช่วยป้องกันไม่ให้ทุเรียนหัวจีบ (ผลจากการทำลายของเพลีสไฟ จะทำให้ทุเรียนตกเกรด) และเมื่ออยู่ในระยะหางแย้ ฉีดสารป้องกันกำจัดเชื้อราและแมลง (ควรเป็นยาเย็น เช่น แคปเทน อะบาเม็กติน) ผสมแคลเซียมโบรอน อัตราต่ำๆ ฉีดพ่น 1-2 ครั้ง เพื่อส่งเสริมการติดผล

4.การจัดการเพื่อเพิ่มคุณภาพของผลผลิต

1. เมื่อผลทุเรียนมีขนาดเท่าผลมะนาวให้ฉีดพ่นน้ำตาลทางด่วน ธาตุอาหารครบสูตร อัตราต่ำๆ เพราะถ้าอัตราสูงจะทำให้ขั้วระเบิดได้ สำหรับการใส่ปุ๋ยทางดิน สามารถให้ปุ๋ยหลังจากทุเรียนมีอายุ 50-60 วัน โดยใส่ปุ๋ยสูตร 8-24-24 เพื่อสร้างเมล็ด พัฒนาเมล็ด จะทำให้ผลสวย เมื่ออายุผลได้ 70-80 วันใช้ปุ๋ยสูตร 15-5-20 เพื่อให้ผลขยาย และสร้างเปลือก และเมื่ออายุผลได้ 90 วัน ใช้ปุ๋ยสูตร 17-17-17 เพื่อเร่งให้ผลโต และน้ำหนักรดี

2. การแต่งลูก แบ่งเป็น 2 กรณี คือ กรณีที่ 1 ถ้ามีการพ่นสารพาโคลบิวทราโซลควบคุมใบอ่อนก่อนดอกบาน สามารถแต่งผลทุเรียนในช่วงผลเล็กเนื่องจากทุเรียนจะไม่มีแตกใบอ่อนในช่วงนี้แล้ว จะทำให้ขยายผลได้เร็ว หรือกรณีที่ 2 ถ้าไม่ได้พ่นสารพาโคลบิวทราโซลควบคุมใบอ่อนก่อนดอกบาน ให้แต่งผลหลังจากผลทุเรียนมีอายุ 60 วัน หลังดอกบาน (ขนาดเท่ากระป๋องนม)

3. การจัดการน้ำให้ค่อยๆเพิ่มน้ำทีละน้อยตั้งแต่ระยะทางแย้ จนกระทั่งผล
ทุเรียนมีอายุ 60 วัน จึงสามารถให้น้ำได้ตามปกติ

4. จะทำการเก็บเกี่ยวผลผลิตเมื่อผลทุเรียนอายุ 115 วัน

องค์ความรู้เรื่องการผลิตทุเรียนนอกฤดูของคุณสุเทพ นพพันธ์

บ้านเลขที่ 36/1 หมู่ 1 ตำบลมาบไฟ อำเภอชลอ
จังหวัดจันทบุรี มีวิธีการขั้นตอนการปฏิบัติ ดังนี้

1. การปลูกและบำรุงรักษาด้านทุเรียนเล็ก

1. ให้ความสำคัญกับการจัดทำแปลงปลูก โดยเน้นว่า
จะต้องทำแปลงให้สูงกว่าพื้นดินอย่างน้อย 30 - 50 เซนติเมตร
ซึ่งอาจทำเป็นรอนหลังเต่า หรือยกโคก

2. พันธุ์ จะปลูกพันธุ์การค้า คือพันธุ์หมอนทอง พันธุ์นวลทองจันทร์ โดยมี
วิธีการเลือกกิ่งพันธุ์ คือจะดูที่มาของต้นตอพันธุ์ ควรเป็นทุเรียนป่าจากภาคใต้ หรือ
จากจังหวัดอุดรธานี และจะเลือก ต้นพันธุ์รุ่นแรกของเรือนเพาะชำ (หัวไม้)

3. กิ่งพันธุ์อาจเป็นกิ่งกระโดง หรือกิ่งข้างก็ได้ ถ้าเป็นกิ่งข้างให้โน้มกิ่ง
กิ่งแขนงจะเกิด ให้ตัดกิ่งข้างทิ้ง กิ่งแขนงจะโตอย่างรวดเร็ว

4. การปลูกจะปลูกโดยการวางต้นพันธุ์แล้วนำดินมากลบ จะไม่ขุดหลุม
เหมือนในอดีต เพื่อป้องกันน้ำแช่ขัง และบริเวณที่วางต้นทุเรียนจะใช้ปุ๋ยคอก และ
หินฟอสเฟต (0-3-0) คลุกเคล้ากับดินก่อนการวางต้นทุเรียน

5. ใช้ระยะปลูก 10X10 เมตร เพื่อให้มีแสงแดดส่องได้ทั่วถึงและเครื่องจักร
สามารถเข้าทำงานได้

6. บำรุงรักษาใบแต่ละชุดให้สมบูรณ์ ปราศจากโรคและแมลงเข้าทำลาย

7. ใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 16-16-16 ประเภทซัลเฟต อัตรา 0.5 กก./ต้น ใส่ปุ๋ยคอก
อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ในอัตรา 5 กก./ต้น (อายุ 1 ปี) และจะเพิ่มอัตราตามขนาด
ของทรงพุ่ม การเลือกปุ๋ยคอกอาจเป็นขี้ไก่อัดเม็ด หรือขี้วัวนม โดยจะต้องพิจารณา
ถึงแหล่งที่มา และกระบวนการหมักด้วย

8. ต้องทำการตรวจวิเคราะห์ดินอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง เพื่อใช้เป็นแนวทาง
ในการใส่ปุ๋ย

9. ตัดแต่งกิ่งทุเรียนต้นเล็กควรตัดแต่งทุกปี โดยตัดกิ่งที่ซ้อนกัน กิ่งแขนง เพื่อให้ต้นโปร่ง ช่วยให้ อากาศถ่ายเท

2. การจัดการให้ต้นทุเรียนพร้อมเพื่อการผลิตนอกฤดู

1. หลังจากเก็บเกี่ยวผลผลิตเสร็จจะตัดเชือก ตัดกิ่งแขนง กรณีต้นทุเรียนมีอายุ 5 ปี จะตัดยอดให้มี ความสูง 5-6.5 เมตร และจะตัดกิ่งข้างเมื่อกิ่งเริ่มขนแถว ข้างๆ

2. ใส่ปุ๋ยคอก (ขี้ไก่แกลบ) อัตรา 60 กก./ต้น ทุกปี ๆ ละ 1 ครั้ง (ต้นทุเรียนอายุ 15 ปี) เพื่อปรับปรุงบำรุงดิน และใส่ปุ๋ยเคมีสูตร 16-16-16 อัตรา 2 กิโลกรัม ต่อต้นต่อใบ 1 ชุด เพื่อกระตุ้นใบอ่อน จะต้องแตกใบอ่อนอย่างน้อย 2-3 ชุดใบ

3. รักษาใบแต่ละชุด ให้มีความสมบูรณ์ ปราศจากโรคและแมลง ซึ่งในช่วงใบอ่อนนี้จะพบโรคที่สำคัญคือโรคราใบติด ป้องกันกำจัดด้วยสารเคมี โปรพิโคนาโซล โรคราสนิมป้องกันกำจัดด้วยสารเคมี คอปเปอร์แดง เพลี้ยไก่แจ้ ป้องกันกำจัดด้วยสารเคมี ไอมेटโทเอท หรือไดโคโตฟอส หรือแลมดาไฮไฮฮาโลทริน อัตราตามคำแนะนำ

4. ทำการสำรวจต้นทุเรียน ถ้ามีอาการโรครากเน่าโคนเน่าจะทำการฝังเข็ม โดยใช้ฟอสเอธิลอลูมิเนียม อัตรา 10 ซีซี ต่อน้ำสะอาด 10 ซีซี / 1 เข็ม ฉีดโดยการฝังเข็มเข้าต้นทุเรียน ซึ่งจำนวนเข็มขึ้นอยู่กับขนาดต้น (ต้นทุเรียนอายุ 15 ปี ใช้ 4 เข็ม)

2. การฉีดพ่นสารพาโคลบิวทราโซล

1. ก่อนการฉีดพ่นสารพาโคลบิวทราโซลจะทำการใส่ปุ๋ยสูตร 8-24-24 อัตรา 2-3 กิโลกรัมต่อต้น

2. เมื่อใบทุเรียนเปสลาดค่อนข้างแก่ ทำการฉีดพ่นสารพาโคลบิวทราโซล 10 % อัตรา 3 ลิตร/น้ำ 200 ลิตร โดยปรับหัวฉีดให้เป็นละอองฝอย ฉีดพ่นให้เปียกทั่วทั้งต้น (ไม่ให้โชกจนหยดลงพื้นดิน) เพียง 1 ครั้ง

3. หลังจากฉีดพ่นสารพาโคลบิวทราโซล 20 วัน ต้องทำการสะสมอาหาร โดยการฉีดพ่นอาหารเสริม จำพวกจุลธาตุ (สังกะสี แมกนีเซียม) อะมิโน (ช่วยกระตุ้น

ตาดอก) อัตราตามคำแนะนำ และปุ๋ยเกร็ดทางใบ เช่น 0-52-34 ผสมกับ 15-12-17 อย่างละ 0.5 กก./น้ำ 200 ลิตร ฉีดพ่น 3-4 ครั้ง

4. กรณีฝนทิ้งช่วงใช้ปุ๋ยเกร็ดทางใบ 13-0-46 อัตรา 0.5 กก. สหรัย (เขียว) อัตรา 300-500 ซีซี (ขึ้นอยู่กับสภาพอากาศถ้าอากาศเย็นใช้มากถ้าอากาศร้อนใช้น้อย) โบรอนเดี่ยว 200 ซีซี ผสมกับ น้ำ 200 ลิตร ฉีดพ่นที่ท้องกิ่ง 2 ครั้ง

3. การจัดการเพื่อส่งเสริมการติดผล

1. หลังจากดอกอยู่ในระยะเหี่ยวติดดินหนู ใช้สหรัย (เขียว) 300 ซีซี จิบเบอร์ลิน 2% อัตรา 100 ซีซี ปุ๋ยยูเรียสำหรับใช้พ่นทางใบ อัตรา 300 กรัม แคลเซียมโบรอน 300 ซีซี สารป้องกันกำจัดแมลง (เพอร์เมทริน เพอร์เมทริน) เช่น อะบาเม็กติน เมทโธมิล อัตราตามคำแนะนำ ผสมกับน้ำ 200 ลิตร ฉีดพ่นท้องกิ่ง บริเวณกลุ่มดอก 1 ครั้ง

2. การจัดการน้ำ ในช่วงระยะเหี่ยวติดดินหนู (ระยะ 2) จะชอย น้ำประมาณ 30 นาที แล้วค่อยๆ เพิ่มปริมาณจนกระทั่งให้น้ำตามปกติ 1 ชั่วโมง

3. ในช่วงดอกระยะตาปู (ระยะ 3) ใส่ปุ๋ยเคมีสูตรเสมอ 16-16-16 อัตรา 2 กก./ต้นและฉีดพ่นอาหารเสริมแคลเซียมโบรอน อะมิโน เพื่อบำรุงดอก และป้องกันกำจัดหนอนกินข้อดอก โดยใช้ไซเปอร์เมทริน ผสมกับ เมทโธมิล อัตราตามคำแนะนำ

4. การแต่งข้อดอก จะทำการแต่งข้อดอกในระยะหัวกำไล โดยแต่งข้อดอกที่อยู่ปลายกิ่ง ดอกอยู่ใกล้ลำต้น ดอกที่หนาแน่นเป็นกระจุกทิ้ง โดยจะไว้ดอกห่างจากลำต้น 30-50 เซนติเมตร และไว้ดอกเพียงรุ่นเดียว

5. ระยะดอกหอม (ปลายดอกสีเหลือง บีบแล้วแข็ง) ทำการฉีดพ่นโบรอนเดี่ยว อัตรา 100 ซีซี ผสม สารป้องกันกำจัดโรคแอนแทรคโนส เช่น โปรคลอราซ สารป้องกันกำจัดเพลี้ยไฟ เช่น ไซเปอร์เมทริน หรืออิมิดาโคลพริด ป้องกันกำจัดหนอน เช่น เมทโธมิล หรือแลมดาไซฮาโลทริน อัตราตามคำแนะนำ ฉีดพ่นข้อดอก 1 ครั้ง (ห้ามใช้คลอไพริฟอสในช่วงนี้เนื่องจากเป็นยาร้อน)

6. และในช่วงระยะดอกหอมนี้ควรทำการป้องกันกำจัดไรแดง โดยใช้สารเคมีเช่นไมท์ หรืออูทูล หรือโปรแทม อัตราตามคำแนะนำ ฉีดพ่นใบ 1 ครั้ง

(สารทั้ง 3 ชนิดนี้มีฤทธิ์นาน สามารถควบคุมไรแดงได้ถึงช่วงดอกบาน) กรณีที่ฝน
แล้งเร็ว ลมว่าวลง อากาศหนาว มีการสำรวจการระบาดของไรแดง หากพบมีการ
ระบาดก็ทำการป้องกันกำจัดก่อน 1 ครั้ง โดยใช้สารเคมีโปรพาไกท์ หรืออะมีทรากซ์
หรืออีไธออน อัตราตามคำแนะนำ และใช้สารเตตระไดฟอนร่วมด้วย เพื่อควบคุม
ไข่ไร

7. การจัดการน้ำช่วงดอกบาน ให้ลดปริมาณน้ำลงเรื่อยๆ จากปกติจน
กระทั่งเหลือ 40 % จนกระทั่งดอกอยู่ในระยะหางแย้จึงค่อยๆ เพิ่มน้ำทีละน้อยๆ

8. หลังจากดอกบาน 5 วัน ฉีดพ่นสารป้องกันกำจัดเพลี้ยไฟ 1 ครั้ง และ
ทำการฉีดพ่นอีกครั้งเมื่ออยู่ในระยะหางแย้ โดยใช้สารป้องกันกำจัดเพลี้ยไฟ
เช่น อะบาเม็กติน หรืออิมิดาคลอพริด หรือฟิโพนิล อัตราตามคำแนะนำ และ
ฉีดพ่นสารป้องกันกำจัดหนอน เช่นเมทโรนิล หรือคลอไพริฟอส และเพื่อส่งเสริมการ
ติดผลควรใช้ธาตุอาหารเสริมร่วมด้วย โดยใช้อะมิโน อัตรา 200 ซีซี สำหรับทะเล
อัตรา 300-500 ซีซี แคลเซียมโบรอน อัตรา 200 ซีซี และ NAA อัตรา 20 ซีซี ผสม
น้ำ 200 ลิตร ฉีดพ่น 1-2 ครั้ง

9. การควบคุมใบอ่อนในช่วงดอกบานจนถึงสัปดาห์ที่ 7 ซึ่งเป็นช่วงที่
ไม่ควรให้ทุเรียนแตกใบอ่อน จะส่งผลต่อการติดผล คุณภาพของเนื้อ และรูป
ทรง ใช้สารเคมีเมพิควอทคลอไรด์ 25 % อัตรา 100 ซีซี ปุ๋ยเกร็ดสูตร 0-42-56
อัตรา 1 กิโลกรัม ผสมน้ำ 200 ลิตร ฉีดพ่นเพื่อควบคุมใบอ่อน

4. การจัดการเพื่อเพิ่มคุณภาพของผลผลิต

1. เมื่อผลทุเรียนมีขนาดเท่าเหรียญบาท (ตั้งหนาม) ให้ฉีดพ่นสารเคมี
ป้องกันกำจัดหนอนรัง โดยใช้ฟอสซาโลน ผสม ไชเปอร์เมทริน ส่วนเฉลี่ยแบ่งให้ใช้
เมทโรนิล ผสมสารจับใบ อัตราตาม คำแนะนำ (ต้องใส่สารจับใบทุกครั้งเมื่อป้องกัน
กำจัดเพลี้ยแป้ง)

2. การตัดแต่งผล จะตัดแต่งผลทั้งหมด 5 ครั้ง ตั้งแต่ระยะตั้งหนาม
จนถึงผลมีอายุ 2 เดือน โดยจะเลือกผลที่บิดเบี้ยวออกก่อนแล้วค่อยๆ ตัดแต่ง
จนกระทั่งเป็นผลเดี่ยว ที่มีรูปทรงสวย ซึ่งการไว้ผลจะสังเกตความสมบูรณ์ของ

ต้น ใบ และจำนวนกิ่ง สำหรับต้นทุเรียนอายุ 15 ปี ที่มีความอุดมสมบูรณ์ดี จะไว้
ผลจำนวน 80 ผล/ต้น

3. การโยงผลทุเรียนจะเริ่มโยงตั้งแต่การตัดแต่งผลครั้งที่ 3-4 (อายุผล
7 สัปดาห์หลังดอกบาน) หลังจากนั้นจะตรวจสอบการโยงทุกระยะ พร้อมใช้ไม้ไผ่
ค้ำช่วยในกรณีที่กิ่งมีผลใหญ่และจำนวนมาก

4. ใส่ปุ๋ยบำรุงผล สูตร 12-12-17+2 หลังจากทุเรียนมีอายุ 60 วัน
(สัปดาห์ที่ 8 หลังดอกบาน) ช่วยให้ผลโต เนื้อสีสวย

5. สำรวจโรคและแมลงศัตรูทุเรียน เช่น ไรแดง หนอนเจาะผล เพลี้ยแป้ง
โรคผลเน่า ตลอดช่วงพัฒนาการของผล ทำการป้องกันกำจัดเมื่อพบการทำให้เกิด
ความเสียหายถึงระดับเศรษฐกิจ

6. จะเก็บเกี่ยวผลผลิตเมื่อผลทุเรียนอายุ 110-120 วัน

บรรณานุกรม

ประสาน ธรรมศร. (2556). เทคนิคการผลิตทุเรียนนอกฤดู. (บทสัมภาษณ์).

สถาบันวิจัยพืชสวน. (2547). เอกสารวิชาการทุเรียน. กรุงเทพมหานคร:
กรมวิชาการเกษตร.

สถาบันวิจัยพืชสวน. (2533). เอกสารวิชาการ เรื่อง การพัฒนาการใช้สารคัดลาร์
กับการผลิตทุเรียนนอกฤดู. กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการเกษตร.

สถาบันวิจัยพืชสวน. (2541). เอกสารวิชาการ เรื่องเทคโนโลยีการผลิตทุเรียนก่อน
ฤดูให้มีคุณภาพ. กรุงเทพมหานคร: กรมวิชาการเกษตร.

สุเทพ นพพันธ์. (2556). เทคนิคการผลิตทุเรียนนอกฤดู. (บทสัมภาษณ์).

หิรัญ หิรัญประดิษฐ์, สุขวัฒน์ จันทรปรณิก และเสริมสุข สลักเพ็ชร. (2542).
เทคโนโลยีการผลิตทุเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ต้นทุเรียนปลูกในฟาร์ม อายุ 4 ปี

ระงะไผ่ปลา

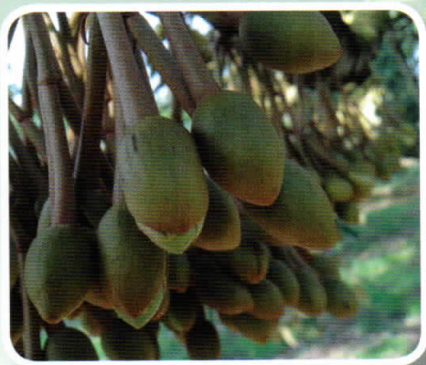
ระงะกะระ

ระงะเนงัดตานหนู

ระงะมะกือทวง

ระฆะนักร้าไค

ระฆะดอกภวาน

ระฆะนางไข

ระฆะผลเล็ก

สำนักงานเกษตรจังหวัดจันทบุรี
กรมส่งเสริมการเกษตร